

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding
Voeding en Diëtetiek
voltijd

Hanzehogeschool Groningen

BEOORDELINGSRAPPORT

Beperkte opleidingsbeoordeling

hbo-bacheloropleiding
Voeding en Diëtetiek
voltijd

Hanzehogeschool Groningen

CROHO nr. 34579

Hobéon Certificering BV

Datum

22 juli 2011

Auditteam

M.E. van Veen-Lievaart

Prof. Dr. F. Brouns

S.P. Mitrovic

F.M. Brouwer (voorzitter)

Secretaris

I.M. Gies Broesterhuizen

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTEND OORDEEL	2
3.	KARAKTERISTIEK OPLEIDING	5
4.	OORDELEN PER STANDAARD	7
5.	ALGEMENE CONCLUSIE	25
6.	AANBEVELINGEN	26
	BIJLAGE I Scoretabel	27
	BIJLAGE II Opleidingsspecifieke eindkwalificaties	28
	BIJLAGE III Schematisch overzicht opleidingsprogramma 2010-2011	31
	BIJLAGE IV Locatiebezoek	33
	BIJLAGE V Lijst geraadpleegde documenten	36
	BIJLAGE VI Overzicht auditteam	38

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	Hanzehogeschool Groningen
status instelling (bekostigd of rechtspersoon voor hoger onderwijs)	Bekostigd
resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Nog niet bekend

NAAM OPLEIDING (zoals in croho)	Voeding en Diëtetiek
registratienummer croho	34579
oriëntatie opleiding (hbo – wo)	Hbo
niveau opleiding (associate degree – bachelor – master)	Bachelor
aantal studiepunten (ec's)	240
afstudeerrichtingen	Voedingskundige Diëtist/Voedingskundige
locatie(s)	Groningen
variant(en)	Voltijd
relevante lectoraten	KennisCentrum CaRES: - Lectoraat Transparante Zorgverlening

in-, door- en uitstroomgegevens van -zo mogelijk- de laatste 6 cohorten						
cohort	2005	2006	2007	2008	2009	2010
▪ instroomaantallen voltijd	104	131	148	122	140	158
cohort	2004	2005	2006	2007	2008	2009
▪ propedeuserendement (in %) na 2 jaar voltijd	60%	65%	66%	64%	62%	26%*
cohort	2004	2005	2006			
▪ diplomarendement (in %) na 5 jaar voltijd	57%	54%	41%**			
gerealiseerde docent–student ratio						
▪ voltijd	1:27,8					
contacturen	1 ^e jaar	2 ^e jaar	3 ^e jaar	4 ^e jaar		
▪ gemiddeld aantal per week	15	14,4	12***	-***		

* Dit is het propedeuserendement na 1 jaar.

** Dit is het diplomarendement na 4 jaar.

*** In de eerste helft van het derde studiejaar is de contacttijd 12 uur per week. In de tweede helft van het derde en het vierde cursusjaar wordt de contacttijd mede beïnvloed door de Minor, de Majorstage en de Afstudeerspecialisatie. Tijdens de Majorstage wordt de student geacht 40 uren per week aanwezig te zijn.

2. SAMENVATTEND OORDEEL

Algemeen beeld

Voeding en Diëtetiek van Hanzehogeschool Groningen is een degelijke opleiding. Ze profileert zich ten opzichte van andere opleidingen, binnen en buiten het specifieke domein, met haar nadruk op een stevige kenniscomponent. Dit is naar het oordeel van het auditteam zowel in het programma, de toetsing als in de feedback van studenten en werkveld/alumni zichtbaar.

Standaard 1:

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding Voeding en Diëtetiek (hierna ook wel aan te duiden als VD) zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie naar het oordeel van het auditteam geconcretiseerd, doordat:

- De eindkwalificaties van de opleiding aansluiten bij het landelijke beroeps- en competentieprofiel dat is uitgesplitst naar twee soorten beroepsbeoefenaren, namelijk de diëtist en de voedingskundige. VD voldoet aan de wettelijke opleidingseisen van een diëtist, waardoor de afgestudeerde diëtist zich in kan laten schrijven in het Kwaliteitsregister paramedici.
- De doelstellingen van de opleiding een sterke en duidelijke beroepsgerichtheid hebben. VD biedt diverse beroepsrollen aan, waarin zowel opleidingsspecifieke competenties als generieke hbo-competenties zijn verwerkt.
- De afstudeerspecialisaties 'Met onderzoek de diepte in', 'Nutrition Consultancy' en 'De paramedicus in de zorg' aansluiten bij de praktijk of studenten de mogelijkheid bieden om zich voor te bereiden op een wetenschappelijke studie.
- De beoogde eindkwalificaties van het niveau zijn, waar het werkveld om vraagt.
- Een onderzoekende houding, naast een solide voedingskundige en medische kennisbasis en het toepassen daarvan in complexe situaties, een belangrijk doel is binnen VD.

Bovendien sluiten de eindkwalificaties aan bij de eisen die in (inter)nationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. Het werkveld kan zich bijvoorbeeld vinden in de door de opleiding gekozen profilering van Healthy Ageing naast de gedegen kennisbasis. Om op de hoogte te blijven van de maatschappelijke ontwikkelingen in het paramedische beroep zijn academiestandaarden ontwikkeld, geldig voor alle opleidingen in de Academie voor Gezondheidsstudies, en bestaat er nauw contact met het werkveld. Het niveau van de eindkwalificaties sluit daarnaast qua reikwijdte en complexiteit aan bij de Dublin Descriptoren. VD neemt op bescheiden wijze deel in het internationale kennisdomein.

Het auditteam beveelt aan dat de opleiding de twee uitstroomprofielen versterkt en nader differentieert in de eindkwalificaties. Ook vindt het auditteam dat VD een meer kritische houding kan aannemen ten aanzien van de huidige performance. Aldus kan zij haar ambitieniveau verhogen als het gaat om het versterken van de beroepsidentiteit en in het verlengde daarvan het (h)erkennen van trends en het duidelijker neerzetten van de doelstellingen ten aanzien van het internationaliseringsbeleid.

Door de beschreven concretisering van de beoogde eindkwalificaties, de aansluiting bij de internationale eisen en bovengenoemde verbeterpunten is het auditteam van oordeel dat de opleiding voor wat betreft de beoogde eindkwalificaties voldoet aan de basiskwaliteit. Het auditteam komt bij standaard 1 tot "Voldoende".

Standaard 2:

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken naar het oordeel van het auditteam voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren, omdat:

- De onderwijsvisie over de gehele breedte van de opleiding tot uitdrukking komt in de gekozen didactische werkvormen.
- Het programma met haar inhoud, reikwijdte en complexiteit correspondeert met de beoogde eindkwalificatie. Er bestaat een goede opbouw van zowel kennis- als vaardigheidslijnen.
- De stevige kenniscomponent zowel in het programma, in de feedback van studenten en voor het werkveld en alumni goed zichtbaar is.
- Studenten zichzelf door het keuzeonderwijs goed kunnen profileren.
- Toegepast onderzoek en de internationale context gestalte krijgen in het programma.
- De opleiding aansluit bij de differentiatie in het instroomniveau.
- De opleiding goed op weg is om haar doelstelling wat betreft een docentenbestand van 70% met een mastertitel en 7% met een PhD te halen.
- Docenten een belangrijk rolmodel voor studenten zijn als het gaat om het 'leven lang leren' en het ontwikkelen en uitvoeren van inspirerend onderwijs.
- De opleidingsspecifieke voorzieningen adequaat zijn voor een opleiding Voeding en Diëtetiek.

De opleiding weet een sterk samenhangende en inspirerende leeromgeving voor studenten te scheppen en heeft een herkenbare rode draad in haar curriculum verwerkt. Het auditteam is van mening dat de opleiding de leeromgeving 'De Gezondheidswerkplaats' beter kan benutten. Dit doet echter niets af aan de samenhangende leeromgeving. De opleiding stelt haar studenten dus in staat de beoogde eindkwalificaties te realiseren. Naar het oordeel van het auditteam steekt VD systematisch en over de volle breedte wat betreft de onderwerpen in standaard 2 uit boven de basiskwaliteit. Het auditteam komt bij standaard 2 tot "Goed".

Standaard 3:

De opleiding beschikt naar het oordeel van het auditteam over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificatie worden gerealiseerd, doordat:

- De uitgangspunten duidelijk in het toetsbeleid zijn geformuleerd.
- VD een adequate toetspraktijk heeft, gesteund door goed uitgewerkte criteria voor beoordeling van de verschillende onderdelen.
- De kenniscomponent via de toets 'De Basis Gelegd' goed zichtbaar is in het toetssysteem.
- Het werkveld tevreden is over de kennis van stagiairs en afgestudeerden.

De scripties kunnen op het gebied van de vormgeving en de literatuurverwijzingen verbeterd worden, aldus het auditteam. Het auditteam ziet ook verbetermogelijkheden in de individuele beoordeling van de in duo's gemaakte eindproducten. Het auditteam is samen met werkveld van oordeel dat het gerealiseerde niveau van de opleiding voldoet aan het hbo-bachelorniveau. De laatste twee jaar heeft VD aantoonbaar concrete stappen gezet in de verbetering van het toegepast onderzoek in het curriculum. Daarnaast heeft zij aangegeven de individuele beoordeling onder de loep te nemen.

Door het adequate systeem van toetsing en de bovengenoemde verbeterpunten is het auditteam van oordeel dat de opleiding voor wat betreft de realisering van de beoogde eindkwalificaties voldoet aan de basiskwaliteit. Het auditteam komt bij standaard 3 tot "Voldoende".

Algemene conclusie:

Het auditteam is onder de indruk van de samenhangende onderwijsleeromgeving. Wel ziet het auditteam mogelijkheden tot een hoger ambitieniveau en verbetering van de scripties op een aantal aspecten. Het auditteam is daarom van oordeel dat de opleiding voldoet aan de basiskwaliteit en komt daarmee tot "Voldoende". Zij vertoont over de volle breedte voldoende kwaliteit en op enkele onderwerpen steekt zij systematisch bijvoorbeeld in de opbouw van haar programma en de stevige kenniscomponent boven de basiskwaliteit uit.

Datum: Juli 2011

F.M. Brouwer
Voorzitter auditpanel

I.M. Gies Broesterhuizen
Secretaris

3. KARAKTERISTIEK OPLEIDING

Achtergrond

De hbo-bachelor opleiding Voeding en Diëtetiek (VD) is een van de opleidingen van de Academie voor Gezondheidsstudies, welke op haar beurt één van de 19 schools is binnen de Hanzehogeschool Groningen. Binnen de Academie voor Gezondheidsstudies bestaan naast VD de volgende bacheloropleidingen: Medisch Beeldvormende en Radiotherapeutische Technieken, Logopedie, Mondzorgkunde, Fysiotherapie en Management in de Zorg. Ook vallen de masteropleiding Physician Assistant en Fysiotherapie/ Oefentherapie bij mensen met chronische ziekten onder de Academie. Een joint master Nuclear Medicine is in samenwerking met de Universiteit van Manchester in ontwikkeling.

De opleiding VD is ook verbonden met het Lectoraat Transparante Zorgverlening, onderdeel van het KennisCentrum CaRES. Het lectoraat houdt zich in samenwerking met het werkveld en andere kennisinstellingen bezig met onderzoeks- en innovatieprojecten in de Gezondheidszorg (paramedisch en verpleegkunde). De volgende kernwoorden geven richting aan de activiteiten van het Lectoraat: "Evidence-Based-Practice"¹, "Multidisciplinaire samenwerking" en "Taakverschuiving". Als kerntaak ziet het Lectoraat het initiëren en uitvoeren van toegepast wetenschappelijk onderzoek. Van daaruit wordt een bijdrage geleverd aan het onderwijs, de onderwijsontwikkeling en de deskundigheidsbevordering van docenten.

Karakteristiek van de opleiding

VD profileert zich met het aanbod van een stevige basis van medische- en voedingskundige kennis. Onlangs heeft de opleiding besloten zich ook met het thema Healthy Ageing te profileren; preventie is een dominant thema binnen Healthy Ageing en vormt al een belangrijk onderdeel in het programma.

Ambities

De Hanzehogeschool Groningen is van plan zich te ontwikkelen tot een gerespecteerde Europese University of Applied Science, waarbij het karakter van de hogeschool als 'kennissgemeenschap' wordt benadrukt en de uitstraling van 'kwaliteit' in internationaal perspectief belangrijk is. Voor de opleiding VD betekent dit dat zij de kwaliteit van haar onderwijs verder doet toenemen en de omvang van het praktijkgericht onderzoek vergroot en de kwaliteit versterkt.

De ambities van VD op de lange termijn zijn als volgt:

- **Focus op vakinhoud;** De Body of Knowledge and Skills van de opleiding VD is landelijk vastgesteld en wordt vanaf het studiejaar 2011-2012 in het programma verwerkt. Zij wil zich blijvend profileren met een sterke voedingskundige- en medische kennisbasis.
- **Kansen voor excellente studenten;** De opleiding wil talentvolle studenten vroegtijdig herkennen en extra kansen bieden zich verder te ontwikkelen middels een aanvullend, academiebreed honeursprogramma, aansluitend bij het thema Health Ageing.
- **Uitdagingen voor vakbekwame en professionele academiemedewerkers;** Het opzetten van expertteams, zodat docenten van elkaar kunnen leren.
- **Van kennisontwikkeling naar kenniscirculatie;** Intensievere samenwerking met het lectoraat en de ontwikkeling van de onderzoekslijn "Gedrag en Gezondheid".
- **Regie nemen op "leven lang leren";** Ontwikkeling van vraaggestuurde bijscholing, doorontwikkeling van bijscholing praktijkbegeleiders en alumni betrekken bij het lectoraat.

¹ Bij Evidence-based practice gaat het om klinische beslissingen op basis van het best beschikbare bewijs, in combinatie met de kennis en ervaring van de paramedicus en de waarde(n) en voorkeur van de individuele cliënt.

- **Werkend netwerk;** Bestaande netwerken onderhouden en verder uitdiepen. Docenten hierin stimuleren en de binding met alumni versterken middels het bijwonen van regiovergaderingen om onder andere de beroepsgerichtheid en het niveau van de competenties te borgen.
- **Internationale oriëntatie en profilering;** Voortzetten mobiliteit studenten, afspraken maken met internationale partners om de toetsing van competenties aan internationale standaarden te continueren, via het Lectoraat kandidaten voordragen voor deelname aan internationale onderzoeksprojecten en actief bijwonen van internationale congressen.
- **Flexibele bedrijfsvoering**
- **Duurzaam handelen;** Monitoring van de effecten van het ingezette rendementsbeleid en zo nodig bijstelling daarvan.

4. OORDELEN PER STANDAARD

Beoogde eindkwalificaties

Standaard 1

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde eindkwalificaties passen wat betreft niveau (bachelor–master) en oriëntatie (hbo–wo) binnen het Nederlands kwalificatieraamwerk. Zij sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Bevindingen

Beroeps- en opleidingsprofiel

Het auditteam heeft vastgesteld dat de opleiding Voeding en Diëtetiek (VD) het landelijke beroeps- en competentieprofiel volgt. Het profiel is verdeeld naar twee beroepsbeoefenaren, namelijk de voedingskundige/diëtist (hierna te noemen diëtist) en de voedingskundige.

- Diëtist²: In de majorstage toont de student met name aan de 7 competenties behorend bij de rol van behandelaar - voor het behalen van een paramedische bevoegdheid - op niveau 3 te beheersen, evenals de 3 competenties behorend bij de rollen voorlichter en/of adviseur.
- Voedingskundige: In de majorstage toont de student met name aan de 7 competenties behorend bij de rollen van adviseur, voorlichter, manager voeding en ondernemer op niveau 3 te beheersen.

Het verschil tussen de beide profielen komt alleen tot uitdrukking in de majorstage. Waar de diëtist een stage moet volgen binnen een paramedische setting, volgt de voedingskundige een stage in een niet-paramedische setting.

In onderstaande tabel zijn de verschillende rollen met bijbehorend beroepsproduct in het kort weergegeven. Bij elk beroepsproduct hoort een competentie (zie bijlage II). Het auditteam heeft vastgesteld dat de rol van behandelaar vooral opleidingsspecifieke VD competenties bevat, in de andere rollen verwerven studenten generieke hbo-competenties, welke studenten toepassen binnen de specifieke context van het beroep.

Rol	Beroepsproducten
Behandelaar	1. Diëtistische diagnose 2. Behandelplan 3. Voedings- of dieetadvies 4. Begeleiding/coaching 5. Rapportage/evaluatie 6. Zorgdossier 7. Protocol/richtlijn
Adviseur	8. Voedingskundig advies 9. Kwaliteitsplan/Voedingsbeleidsplan
Voorlichter	10. Voorlichtingsplan
Manager voeding	11. Marketingplan 12. Kwaliteitsplan
Ondernemer	13. Ondernemersplan 14. Afdelingsplan/Activiteitenplan

² De diëtist valt onder de Wet BIG (Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg) en heeft een paramedische bevoegdheid nodig om in een ziekenhuis of bij een thuiszorgorganisatie te gaan werken.

Onderzoeker	15. Onderzoeksopzet 16. Onderzoeksrapport (initieert) 17. Onderzoeksrapport (participeert)
--------------------	--

Tabel 1 Rollen en beroepsproducten

Het auditteam heeft geconstateerd, dat de opleiding bij het opstellen van het beroepsprofiel de eisen uit de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) naar aanleiding van de Wet BIG heeft betrokken, zoals het minimaal aantal uren beroepsvoorbereiding en het accent in het programma op het centrale vakgebied, dat is toegespitst op het onderzoeken en behandelen van de patiënt. De AMvB is na 2005 bijgesteld daar het werkveld thans uitgaat van kwaliteiten van afgestudeerden (behaalde competenties en niveaus) in plaats van kwantiteiten (zoals verplicht aantal uren stage).

Naar het oordeel van het auditteam kan de opleiding de twee uitstroomprofielen in de eindkwalificaties versterken, met name door de verdere ontwikkeling van het profiel van voedingskundigen. De doelstellingen van de opleiding hebben een sterke en duidelijke beroepsgerichtheid. Uit het opleidingsprofiel van de opleiding VD blijkt dat de opleiding aansluit bij de Wet BIG.

Beginnend beroepsoefenaar

De opleiding heeft als doel de student op te leiden tot een beginnend beroepsoefenaar die beschikt over solide voedingskundige en medische kennis en die tevens in staat is om deze kennis toe te passen in complexe situaties. De opleiding formuleert zelf als ambitie: *“VD wil goed gekwalificeerde, zelfbewuste diëtisten en voedingskundigen afleveren. Zij zijn met behulp van een sterke didactische mix multidisciplinair opgeleid volgens de laatste ontwikkelingen van het beroep, weten zich te positioneren in het werkveld en zijn in staat samen te werken met andere beroepsgroepen. Hiervoor zijn niet alleen communicatieve vaardigheden van belang, maar de student moet ook beschikken over kennis en vaardigheden op het gebied van Evidence Based Practice, ondernemerschap, kwaliteitszorg en multidisciplinair samenwerken.”*

Tijdens het gesprek met het werkveld kwam naar voren dat het werkveld de versterking van de beroepsidentiteit van het beroep diëtist of voedingskundige in het (para)medische veld belangrijk vindt. Zij vinden dat hierin verbetering moet plaatsvinden, omdat diëtisten en voedingskundigen vaak bescheiden mensen zijn. Diëtisten en voedingskundigen moeten in staat zijn zichzelf goed te profileren. Zij moeten zich staande weten te houden in de samenwerking met meerdere disciplines binnen het medisch en zorgdomein. Onderstaande tabel geeft aan in welke beroepen diëtisten en voedingskundigen werkzaam zijn.

Beroepen Diëtist	Beroepen Voedingskundige
<p>Werkzaam binnen en buiten de Gezondheidszorg (paramedische werkveld)</p> <p>Enkele voorbeelden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voedingsvoorlichting - Eigen praktijk - Productvoorlichting - Voedingsonderzoek - Onderzoeker naar voedingveiligheidsaspecten - Voorlichter consumentenbelangenorganisaties - Adviseur voor consumenten, bedrijven en instellingen - Sportdiëtist 	<p>Werkzaam bij de overheid of in het bedrijfsleven (Niet paramedische werkveld)</p> <p>Enkele voorbeelden:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kwaliteitszorg en voedselveiligheid - Wetgeving/etikettering: claims - Productontwikkeling en innovatie - Beoordeling onderzoek en publicaties - Rayonmanagement en consumentenservice

Tabel 2 Beroepen

Het auditteam vindt de inhoud van de beoogde eindkwalificaties en de rollen die de student moet kunnen vervullen als beginnend beroepsoefenaar zoals hierboven beschreven in het licht van het beroep diëtist en voedingskundige passend. Zij raadt de opleiding aan na te denken over welke bijdrage zij kunnen leveren aan een sterkere beroepsidentiteit.

De eindkwalificaties

De eindkwalificaties kennen een toenemende complexiteit, zoals gedemonstreerd in onderstaande tabel. De competenties zijn geconcretiseerd naar vier niveau-indicatoren. Alle studenten beheersen de competenties behorende bij de rollen adviseur, voorlichter en onderzoeker op niveau 3. Bij de overige competenties wordt door alle studenten minimaal niveau 2 bereikt.

Studenten die als diëtist afstuderen bereiken niveau 3 voor de competenties behorende bij de rol van behandelaar en de studenten die als voedingskundige bereiken niveau 3 voor de competenties behorende bij de rollen manager voeding en ondernemer. Het auditteam is van oordeel dat de beoogde eindkwalificaties van het niveau zijn, waar het werkveld om vraagt.

Jaar	Beheersniveau	Kenmerken
1	1 – Inleidend (Oriënteren en reflecteren)	<ul style="list-style-type: none"> - Beroepsmatig handelen op basis van eenvoudige problemen/casussen, gericht op de gezonde voeding - Reproductief handelen - Herkenning en inzicht van de algemene principes, methoden en begrippen - Toepassing van begripsmatige kennis bij duidelijke richtlijnen en opdrachten
2	2 – Verdiepend (Verdiepen en toepassen)	<ul style="list-style-type: none"> - Beroepsmatig handelen op basis van complexe situaties/moeilijkere casussen/problemen, voeding bij enkelvoudige aandoeningen - Productief handelen - Toepassing van methoden en begrippen - Toepassing van kennis en inzicht in uiteenlopende beroepssituaties
3	Zowel beheersniveau 2 als -niveau 3	
4	3 – Gevorderd (Specialiseren, integreren en professionaliseren)	<ul style="list-style-type: none"> - Zelfstandig toepassen van kennis en beroepsmatig handelen in complexe casussen/problemen en onvoorspelbare situaties, voeding bij complexe aandoeningen. - Proactief en innovatief handelen - Toepassing van kennis en inzicht op dusdanige wijze, dat dit herkenbaar en beargumenteerd in het handelen naar voren komt, gebaseerd op wetenschappelijke kennis.

Tabel 3 Competentieniveaus

Het niveau van de eindkwalificaties sluit naar het oordeel van het auditteam qua reikwijdte en complexiteit aan bij de Dublin Descriptoren. VD koppelt de Dublin Descriptoren aan de competenties en beschrijft vervolgens hoe deze worden geoperationaliseerd. Hieronder volgt als voorbeeld de uitwerking van de Dublin Descriptoren 'Toepassen Kennis en Inzicht' en 'Oordeelsvorming'. Bij de andere Dublin Descriptoren heeft het auditteam een vergelijkbare uitwerking gezien. In de majorstage moeten studenten ook expliciet aantonen dat zij over de hbo-eindkwalificaties beschikken.

Dublin Descriptor	Uitwerking
Toepassen kennis en inzicht	Competenties 2, 7, 8 en 13. Met name in probleemgestuurd onderwijs leren studenten kennis en toezicht toe te passen op een voedingskundig en diëtistisch vraagstuk. Het toepassen van kennis en inzicht zit onder andere in de integrale leerlijn, waar studenten werken aan blokprojecten. In de loop van jaar twee en in het begin van het derde jaar neemt de complexiteit van de opdrachten toe, bijvoorbeeld complexere ziektebeelden. In skills trainingen en de Gezondheids Werkplaats doen studenten ervaringen op met diagnosticeren, behandelplannen opstellen, voorlichten en op doorverwijzing behandelen van cliënten.
Oordeelsvorming	Competenties 10, 11, 12, 13 en 14. De integrale leerlijn wordt aangestuurd door integrale opdrachten die ontleend zijn aan de beroepspraktijk. Integrale opdrachten kunnen betrekking hebben op het onderzoeken van problemen bij specifieke doelgroepen, het ontwerpen van een voorlichtingsles voor het basisonderwijs of preventieplan, verzamelen en beoordelen van wetenschappelijke literatuur of het effectief inrichten van de organisatie van een (groeps)praktijk. Bij integrale opdrachten leren studenten in teamverband hun werkproces planmatig te sturen.

Tabel 4 Uitwerking Dublin Descriptoren

Studenten kunnen zich specialiseren in 'Met onderzoek de diepte in', 'Nutrition Consultancy' en 'De paramedicus in de zorg'. Op aangeven van het werkveld biedt de opleiding vanaf september 2011 ook de specialisatie 'Voedsel en bedrijf' aan. De uitstroomprofielen sluiten naar het oordeel van het auditteam aan bij de praktijk of bieden studenten de mogelijkheid om zich voor te bereiden op een wetenschappelijke studie.

Profilering

De opleiding heeft besloten zich naast een gedegen kennisbasis met het thema Healthy Ageing te profileren; preventie is een dominant thema binnen Healthy Ageing en vormt al een belangrijk onderdeel in het programma. Het auditteam heeft vastgesteld dat deze keuze ook door het werkveld wordt gedragen. Healthy Ageing is naar het oordeel van het auditteam een keuze die past bij de speerpunten van Hanzehogeschool Groningen.

Body of knowledge

In januari 2011 is het National Transcript met een beschrijving gekomen van de Body of Knowledge and Skills (BoKS), waaraan de vertegenwoordigers van het (inter)nationale werkveld hebben meegewerkt, vastgesteld in het Landelijke Overleg Opleidingen Voeding en Diëtetiek. In september 2012 zal VD de beschrijving van de BoKS op opleidingsniveau opleveren.

Onderhoud profiel

Het auditteam ziet dat VD een plaats inneemt in de relevante omgeving. De opleiding participeert in het landelijk overleg met collega-opleidingen uit Nederland en België, beroepsverenigingen zoals de Nederlandse Vereniging voor Diëtisten en Diëtisten Coöperatie Nederland, patiëntenverenigingen zoals nierpatiënten en zij participeert daarnaast in diverse netwerken zoals Network for Food Experts en VoEDNet. Onlangs is door deze partijen geconstateerd dat de in Nederland opgeleide diëtisten ruim voldoen aan de internationale beroepsstandaard en derhalve met het huidige competentieprofiel van 2004 nog steeds een actueel profiel aanbieden.

Voor de aanpassing van het leerplan aan de maatschappelijke ontwikkelingen in het paramedisch beroep, zijn speciale academiëstandaarden ontwikkeld: Evidence Based Practice, Ondernemerschap, Internationalisering en Multidisciplinair samenwerken. Deze standaarden beschrijven de verschillende niveaus van het handelen van een paramedicus en zijn in alle opleidingen binnen de Academie richtinggevend voor het curriculum.

De ontwikkelingen in de omgeving worden door de opleiding opgepakt en krijgen een plaats in het curriculum. Hieronder volgen enkele voorbeelden:

- *In het beroep voedingskundige is een toename van het aantal mensen met overgewicht, veranderd eetpatroon, de opkomst van multimedia, de toenemende vergrijzing, globalisering en de vraag vanuit het werkveld naar hoogopgeleide voedingsdeskundigen o.a. op het gebied van kwaliteitszorg en preventie.*
- *In het beroep van de diëtist wordt de directe toegankelijkheid tot het beroep vanaf juni 2011 wettelijk geregeld.*

Het auditteam is van oordeel dat de opleiding door het beschreven netwerk en de interactie met de eigen Adviesraad de ontwikkelingen van de dag van vandaag in de markt van Voeding en Diëtetiek signaleert en het profiel daarmee actueel houdt. In het besef op te leiden voor het werkveld van morgen adviseert het auditteam het (h)erkennen van trends in de wetenschap en maatschappij, het beoordelen van de robuustheid daarvan en het al verwerken ervan in onderdelen van het curriculum gestructureerd aan te pakken.

Het auditteam geeft de opleiding daarnaast in overweging om de Academiestandaard Multidisciplinariteit een sterkere plek te geven in de doelstellingen met stevige doorvertaling daarvan qua omvang en scope naar het curriculum. Binnen de Academie kan de opleiding de gezamenlijkheid met andere opleidingen versterken en daarboven vaker over de grenzen van de Academie kijken.

Internationaal perspectief

Het auditteam ziet de internationale context terug in de eindkwalificaties. In de rol van manager voeding bijvoorbeeld stellen studenten in het kader van voedselveiligheid een kwaliteitsplan op conform internationaal vastgestelde eisen en procedures (bijv. Hazard Analysis and Critical Control Point), met behulp van onderzoek naar de consumentenkwaliteit. Dit is niet verwonderlijk, aangezien de in Nederland opgeleide diëtisten voldoen aan alle beroepsstandaarden zoals beschreven door de European Federation of the Associations of Dietitians.

De ambities die de opleiding heeft ten aanzien van internationalisering zijn naar het oordeel van het auditteam bescheiden. Wat er ondernomen wordt; een jaarlijks internationaal congres, daar ook een presentatie houden, de verworven inzichten binnen de opleiding met elkaar delen, vindt het auditteam daarentegen prima. De doelstellingen van het internationaliseringsbeleid kan VD naar het oordeel van het auditteam verduidelijken. Het is het auditteam onduidelijk gebleven waar het accent ligt en hoe de opleiding zicht houdt op de actuele internationale ontwikkelingen.

Onderzoek

Het auditteam heeft geconstateerd dat een proactieve, onderzoekende- en professionele houding een belangrijk doel is binnen VD en dat deze doelstelling is opgenomen in de eindkwalificaties in de rol van onderzoeker en de beroepsproducten 'onderzoeksopzet' en 'onderzoeksrapport'. Een afgestudeerde diëtist of voedingskundige:

- Adviseert over de opzet en de uitvoering van voeding-gerelateerd onderzoek en de daarbij te hanteren protocollen.
- Initieert onderzoek, op basis van cliëntendossiers, op het gebied van voeding in relatie tot leefstijl en gezondheid, om aldus een bijdrage te leveren aan de optimalisering van de beroepsuitoefening.
- Participeert in voeding-gerelateerd onderzoek onder consumenten en draagt mede zorg voor verzameling en verwerking van gegevens en vastlegging van bevindingen, conclusies en aanbevelingen in een onderzoeksrapport.

In de eindkwalificaties is toegepast onderzoek bijvoorbeeld zichtbaar in de rol van adviseur, waarbij de student met behulp van een welomschreven onderzoeksmethodiek en recente wetenschappelijke inzichten een voedingskundige analyse opstelt en deze vervolgens vertaalt in een voedingskundig advies.

De Tool Groep heeft o.a. als taak meegekregen de opleiding te ondersteunen bij het implementeren van onderzoeksresultaten. De verbinding van het Lectoraat en de opleiding wordt naar het oordeel van het auditteam geborgd door het instellen van deze Tool Groep.

Weging en Oordeel

Het auditteam komt bij standaard 1 tot "Voldoende". De volgende overwegingen hebben tot dat oordeel geleid.

De doelstellingen van de opleiding hebben naar het oordeel van het auditteam een duidelijke beroepsgerichtheid en de uitstroomprofielen sluiten aan bij de praktijk of bieden studenten de mogelijkheid om zich voor te bereiden op een wetenschappelijke studie. Het auditteam ziet dat de opleiding de twee uitstroomprofielen in de eindkwalificaties kan versterken. Zij kan zich erin vinden als de opleiding het uitstroomprofiel van de diëtist en de voedingskundigen ten opzicht van elkaar differentieert, maar dit is geen vereiste.

VD profileert zich naast de kennisbasis op het gebied van Healthy Ageing. Het auditteam vindt dit net als het werkveld een goede ontwikkeling welke aansluit bij de actualiteit. Ook signaleert de opleiding andere ontwikkelingen in de markt van Voeding en Diëtetiek. Zij houdt haar profiel naar het oordeel van het auditteam daarmee actueel, maar zij loopt hier niet op vooruit. Het auditteam raadt de opleiding aan zich meer te gaan richten op het (h)erkennen van trends in de wetenschap en maatschappij van de dag van morgen en niet alleen van de dag van vandaag. Ook ziet het auditteam mogelijkheden om ambitieuzer en innovatiever te zijn. Het auditteam vindt dat VD een meer kritische houding kan aannemen ten aanzien van de lopende processen ofwel de huidige performance. Zeker met een sterk samenhangende leeromgeving zoals geschetst bij standaard 2. Het auditteam geeft de opleiding bijvoorbeeld in overweging om de Academiestandaard Multidisciplinariteit een sterkere plek te geven in de doelstellingen met stevige doorvertaling daarvan qua omvang en scope naar het curriculum. Het auditteam raadt de opleiding aan na te denken over welke bijdrage zij kunnen leveren aan een sterkere beroepsidentiteit. Het auditteam is van oordeel dat de opleiding op deze punten op dit moment voldoet aan de basiskwaliteit.

Het auditteam heeft vastgesteld dat VD op een bescheiden wijze deelneemt in het internationale kennisdomein. Zij heeft echter nog geen duidelijke doelstellingen ten aanzien van het internationaliseringsbeleid. Het auditteam ziet dat de opleiding zich op dit punt kan verbeteren.

Als laatste neemt het auditteam ook het belang van toegepast onderzoek mee in de overweging. Een onderzoekende houding is een belangrijk doel binnen VD. Het auditteam ziet dit als een sterk punt.

Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Toelichting NVAO: De inhoud en vormgeving van het programma stellen de toegelaten studenten in staat de beoogde eindkwalificaties te bereiken. De kwaliteit van het personeel en van de opleidingsspecifieke voorzieningen is daarbij essentieel. Programma, personeel en voorzieningen vormen een voor studenten samenhangende onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

Vorm

De onderwijsvisie van de opleiding is het bieden van competentiegericht onderwijs, waarbinnen de studenten werken aan competenties en beroepsproducten, door middel van een mix aan werkvormen waarbij probleemgestuurd- en projectgecentreerd onderwijs belangrijke onderdelen zijn. Een drietal essentiële punten staat binnen de door de opleiding VD gekozen onderwijsvisie voorop:

- a. het onderwijs moet van meet af aan inspireren en uitdagen: aantrekkelijk en attractief onderwijs (de ondernemende student);
- b. competenties uit de praktijk, gekoppeld aan de beroepsproducten van het beroep staan centraal: integratie vindt plaats door een thematische opzet uitgewerkt in praktijkcases met daaraan gekoppelde projectopdrachten en/of probleemgestuurd onderwijs taken;
- c. studenten moeten leren te leren met de docent als coach, als hulpmiddel tot het bereiken van de gestelde doelen (student & resultaatgericht).

Student centraal, flexibilisering en keuzevrijheid van studenten zijn een leidraad bij het inrichten van het onderwijs.

Het auditteam heeft waargenomen dat de hierboven genoemde onderwijsvisie over de hele breedte van de opleiding tot uitdrukking komt in de gekozen didactische werkvormen zoals projectonderwijs, probleemgestuurd onderwijs, casuïstieklessen, practica, hoor-, werk- en instructiecolleges en vaardigheidstrainingen en in het leerlijnenmodel van de Bie. Alle leerlijnen zijn bedoeld om de competenties aan te leren. Zo komen in bijvoorbeeld de vaardighedenleerlijn het praktijk leren in gesimuleerde en levensechte situaties en het zelfstandig, zelfsturend en zelfoordelend leren aan de orde. Dit sluit naar het oordeel van het auditteam goed aan bij de eisen die de opleiding stelt aan een beginnend beroepsoefenaar.

Inhoud

Elk van de vier cursusjaren is verdeeld in vier blokken met een omvang van 15 ec. Elk blok bestaat uit maximaal vijf onderwijsseenheden. De competenties zijn aan de onderwijsblokken toegekend en per blok is een centraal beroepsinhoudelijk thema gekozen. Hieronder volgt de opbouw van het curriculum.

Jaar	Onderwijsprogramma			
1	Blok 1.1 (15 ec) Rol Adviseur en Voorlichter Thema 'Voeding en leefstijl' (Comp. 8, 10)	Blok 1.2 (15 ec) Rol Onderzoeker, Behandelaar en Adviseur Thema 'Zoek het maar uit' (Comp. 4, 8, 15, 17)	Blok 1.3 (15 ec) Rol Behandelaar Thema 'Voeding is ons een zorg' (Comp. 1-7)	Blok 1.4 (15 ec) Rol Behandelaar, Adviseur en Voorlichter Thema 'Van wieg tot graf' (Comp. 1-5, 10)
2	Blok 2.1 (15 ec) Rol Behandelaar Thema 'Je binnenste van buiten' (Comp. 1-5)	Blok 2.2 (15 ec) Rol Voorlichter, Adviseur en Manager Voeding Thema 'Natuurlijk veilig' (Comp. 8-10, 12, 15)	Blok 2.3 (15 ec) Rol Behandelaar en Onderzoeker Thema 'Voeding over de grens' (Comp. 1-5, 16, 17)	Blok 2.4 (15 ec) Rol Behandelaar Thema 'De Wegwijzer' (Comp. 4, 7)
3	Blok 3.1 (15 ec) Rol Behandelaar Thema 'Dietist aan het werk' (Comp. 1-7)	Blok 3.2 (15 ec) Rol Behandelaar, Adviseur, Manager Voeding en Ondernemer Thema 'Er is meer dan dieetbehandeling alleen' (Comp. 6, 9, 11-14)	Minor, afstudeerspecialisatie of Major (29 ec) ³ Studieloopbaanbegeleiding (1 ec) (Comp. afhankelijk van de keuze)	
4	Minor, afstudeerspecialisatie of Major (29 ec) Studieloopbaanbegeleiding (1 ec) (Comp. afhankelijk van de keuze)		Minor, afstudeerspecialisatie of Major (29 ec) Studieloopbaanbegeleiding (1 ec) (Comp. afhankelijk van de keuze)	

Tabel 5 Opbouw van het curriculum

Het auditteam vindt dat het programma correspondeert met de inhoud, reikwijdte en complexiteit van de eindkwalificaties. Over het algemeen geldt dat de student de competenties op een hoger niveau moet beheersen als de complexiteit van de (cliënt)problemen, casussen, vraagstukken e.d. toeneemt. Hetzelfde geldt voor de toenemende verantwoording die de student hierover moet afleggen en de transfer van kennis en vaardigheden die de student moet laten zien van bekende en voorspelbare situaties naar onbekende en onvoorspelbare situaties. Het curriculum kent een toenemende complexiteit en zelfsturing in de beroepsproducten en het verlegt de accenten in de begeleiding door docenten van de expert- via coaching- naar de adviesrol.

De aandacht voor de conceptuele- (onderwijseenheden 'de basis gelegd') en vaardighedenleerlijn (onderwijseenheden 'vaardigheden diëtist of voedingskundige') in het programma neemt af naarmate de opleiding vordert en de integrale leerlijn (onderwijseenheden 'integraal project' gekoppeld aan het blokthema) neemt toe. De leerlijn studieloopbaanbegeleiding blijft gelijk en in het twee en derde studiejaar wordt 15 ec besteed aan keuzeonderwijs.

³ Vanaf het cursusjaar 2011-2012 kunnen de afstudeerspecialisatie en de majorstage alleen in het vierde jaar worden afgerond. Reden daarvoor is de noodzaak om stages gelijkmatig over het jaar te verdelen. De praktijk wijst uit dat studenten na 2,5 jaar veelal nog niet voldoen aan de instapvoorwaarden voor de Afstudeerspecialisatie en de Majorstage. De meeste starten daarom met een minor.

Een andere wijziging in het programma zijn de afstudeerspecialisaties. Vanaf het cursusjaar 2011-2012 kunnen diëtisten alleen kiezen voor de afstudeerspecialisaties 'Met onderzoek de diepte in' en 'Paramedicus in de Zorg'. De voedingskundige kiest tussen de afstudeerspecialisaties 'Met onderzoek de diepte in' of 'Nutritional Consultancy'.

Deze opbouw van het programma is naar het oordeel van het auditteam consistent terug te vinden in de onderwijsblokken. De verticale samenhang borgt de opleiding dus door de opbouw in beheersingsniveau en de toenemende complexiteit en de integrale benadering van de inhoudelijke domeinen en de leerlijnen. De horizontale samenhang komt tot stand door de centrale rol van de beroepsopdrachten. Hieronder volgt de uitwerking van het onderwijsblok 'Je binnenste van buiten' uit het tweede studiejaar. Alle andere blokken heeft de opleiding op een vergelijkbare wijze uitgewerkt.

Onderwijs-eenheden	Blok 2.1 Thema 'Je binnenste van buiten'	Onderwijs- en tentamenvorm	Literatuur
<i>In de rol van behandelaar komen in het blok de competenties 1 tot en met 5 aan de orde met de daarbij horende beroepsproducten diëtistische anamnese, diëtistische diagnose, behandelplan, voedings- of dieetadvies, begeleiding/coaching, rapportage/evaluatie.</i>			
De basis gelegd I (4 ec)	De leerstof omvat o.a.: <ul style="list-style-type: none"> Fysiologie: Bouw en functie van het spijsverteringsstelsel: spijsverteringskanaal (van mond tot anus), pancreas, lever, galwegen, buikvlies Biochemie: Chemische samenstelling en eigenschappen van koolhydraten, lipiden, eiwitten en enzymen; vertering, malabsorptie en transport van koolhydraten, lipiden en eiwitten. Pathologie, Dieetleer en Levensmiddelenleer. 	Hoorcollege, Werkcollege, Probleemgestuurd onderwijs, Zelfstudie Schriftelijk tentamen	Voorbeelden: - F.C. Schuit: Medische biochemie - L. Grégoire: Inleiding in de Anatomie/Fysiologie van de mens (2007) - J.H. Vrijenhoek: Pathologie en Geneeskunde voor Fysiotherapie
Dietistisch e/voedingskundige vaardigheden en (3 ec)	Vaardigheden (skills) m.b.t. het stellen van de diëtistische diagnose, dieetpractica, dieet berekenen.	Practicum/ Werkcollege computer ondersteund onderwijs Aanwezigheid en actieve participatie Opdrachten Schriftelijk tentamen: instaptoets Skills Vaardigheidstoets afgenomen in blok 2.4	Hetzelfde materiaal als bij 'De basis gelegd'.
Integraal project 'Je binnenste van buiten' (7 ec)	Patiënten (casuïstiek) met aandoeningen van het maag-darmkanaal.	Probleemgestuurd onderwijs (PGO) Werkcollege casuïstiek Aanwezigheid en actieve participatie Opdrachten	Studiemateriaal op Blackboard
Studieloop baanbegeleiding (1 ec)	Om de kwaliteit van het beroep diëtist / voedingskundige op het vereiste peil te houden, vervult hij of zij een actieve rol in het bevorderen van het beroepsbewustzijn en de beroepscompetenties van zichzelf en zet deze in voor de ontwikkeling van de beroepsgroep.	Practicum/training Individuele begeleiding Professioneel product, opdrachten, verslag, aanwezigheid	Studiehandleiding

Tabel 6 Uitwerking onderwijsblok naar onderwijseenheden

De praktijkgerichtheid van de opleiding komt tot uitdrukking in de integrale projecten waar beroepsproducten centraal staan, in kennisverwerving onder andere door de casuïstiek probleemgestuurd onderwijs, in opdrachten ontleend aan de praktijk en in de practica waar vaardigheden worden geoefend.

Het auditteam heeft vastgesteld dat actuele ontwikkelingen aantoonbaar een plaats krijgen in het programma.

- Het keuzeonderwijs is bijvoorbeeld aangepast aan de behoefte van het werkveld. Zo biedt de opleiding nu de keuzemodules over 'Voedselveiligheid en Basisinstructeur koken' en de specialisatie 'Voedsel in bedrijf' aan.
- Casuïstiek over gezonde voeding nodigt studenten uit het onderwerp primaire preventie te bestuderen. In het blok 'Van wieg tot graf' komt primaire preventie bij ouderen expliciet aan de orde. Secundaire preventie, wordt bestudeerd bij de ziektebeelden verspreid over de verschillende blokken zoals cardiovasculair risicomanagement. Primaire en secundaire preventie komen geïntegreerd aan bod in het onderwijs programma bij Healthy Ageing.

Om er voor te zorgen dat nieuwe ontwikkelingen een plaats krijgen in het onderwijs, heeft VD met ingang van september 2009 Expertgroepen ingesteld. Zij hebben een belangrijke rol in de kwaliteitsbewaking van het onderwijs en monitoren daarom de invoering van de academiestandaarden, zorgen voor de uitwisseling van best practices binnen de Academie en verkennen wat in gezamenlijkheid binnen de Academie kan worden uitgevoerd.

De stevige kenniscomponent, welke de opleiding benoemt in haar profilering, is zowel in het programma als in de gesprekken met studenten en werkveld/alumni tijdens de audit voor het auditteam goed zichtbaar. Het auditteam vindt de vertaling van de beoogde eindkwalificaties ten aanzien van de stevige kenniscomponent naar het programma een sterk punt.

Literatuur

Gedurende de opleiding vindt kennisontwikkeling van studenten plaats via het bestuderen en bespreken van actuele en relevante met name Nederlandstalige of vertaalde vakliteratuur. Engelstalige handboeken of standaardwerken worden een enkele keer gebruikt. Later in de opleiding is er wel aandacht voor Engelse vakliteratuur in de zin van tijdschriftartikelen. De opleiding kan hierin naar het oordeel van het auditteam verbeteringen aanbrengen. Specialistische handboeken die studenten bestuderen of waar zij mee werken zijn bijvoorbeeld Vrijenhoek, J.H. - Pathologie en geneeskunde voor fysiotherapie, bewegingstherapie en ergotherapie, Thomas, B. - Manual of Dietetic Practice, G.J.A. Ridderbos – Levensmiddelenhygiëne en Doornik, N. - Leidraad voor voedingsdeskundigen bij kanker.

Het auditteam kan zich vinden in de keuze van VD om geen Engelstalige handboeken in het eerste studiejaar aan te bieden. Echter in het tweede en derde studiejaar verdient deze literatuur een sterkere plaats in het programma. Het kennisveld van de opleiding is tenslotte internationaal. Naar het oordeel van het auditteam is de literatuurlijst voorzien van literatuur op hbo-niveau.

Keuzeonderwijs

Studenten van de Academie voor Gezondheidsstudies kunnen zich profileren door:

- Opleidingsspecifieke of externe keuzemodules met bijvoorbeeld het accent op inhoudelijke verdieping, met nadruk op interdisciplinair/ interprofessioneel werken of praktijkervaring met cliënten via het skills lab.
- De Academie biedt vijf academie specifieke minoren aan, te weten: "Zorg en Technologie", "Gezondheidszorg en Samenleving", "Eigen Paramedisch Bedrijf", "International Allied Health" en "Healthy Ageing". Studenten uit verschillende opleidingen waaronder VD werken multidisciplinair en projectmatig samen aan praktijkopdrachten met, waar mogelijk externe opdrachtgevers. De minoren sluiten naar het oordeel van het auditteam aan bij brede, actuele ontwikkelingen in en ten behoeve van de paramedische gezondheidszorg. Naast deze academieminors kan een student ook deelnemen aan het externe minorenaanbod.
- De uitstrooprofielen zoals benoemd bij standaard 1.

Het auditteam beschouwt het keuzeonderwijs van VD als een sterk punt. De student kan zijn eigen studieroute uitstippelen, waarbij de student een plan maakt wanneer de competenties worden afgesloten. In de studieloopbaanbegeleiding wordt steeds ter afronding van een periode vastgesteld, hoe de stand van zaken is met betrekking tot de realisatie van de beoogde eindkwalificaties.

Toegepast Onderzoek

Het auditteam heeft geconstateerd, dat onderzoek een belangrijk onderdeel uitmaakt van de conceptuele leerlijn en dat zij daarmee al duidelijk gestalte krijgt in het programma. In blok 1.2 'Zoek het maar uit' bijvoorbeeld maken studenten voor het eerst kennis met Evidence Based Practice. Zij voeren in dat blok een onderzoek uit om de noodzakelijke gegevens boven tafel te krijgen over hoe mensen omgaan met informatie, verandering, beïnvloeding en keuzesituaties en welke rol de diëtist hierin kan hebben. Eerst maken zij een onderzoeksopzet.

Ter voorbereiding wordt een aantal methoden en technieken van onderzoek aangeleerd. Studenten leren literatuur te zoeken via digitale zoekprogramma's zoals PubMed. Alle gegevens worden ingevoerd in het statistisch computerprogramma SPSS. Als laatste leren studenten over de gedane bevindingen te rapporteren. In het blok 2.3 'Voeding over de grens' komt Evidence Based Practice nogmaals aan de orde, maar nu sluit de inhoud aan bij het integrale project 'Obesitas en eetstoornissen'. De theorie bouwt voort op blok 1.2 en wordt uitgebreid met het berekenen van effectmaten van de behandeling van eetstoornissen en het zoeken en beoordelen van artikelen volgens een methode, genaamd 'Critical Appraisal Topics'. De gevonden artikelen worden door studenten kritisch beoordeeld en daarna wordt een uitspraak gedaan die terugkoppelt naar het oorspronkelijke probleem.

Ter voorbereiding op de bovengenoemde blokken bestuderen studenten o.a. de literatuur Former N. & J.J. van Duinen (2008) Evidence-based diëtetiek en M. Offinga e.a. (2003) Evidence Based Medicine. De kennis en vaardigheden die studenten hebben opgedaan in de hierboven beschreven blokken passen zij toe tijdens de afstudeerspecialisatie.

Studenten hebben de mogelijkheid om via het lectoraat toegepast onderzoek uit te voeren. Deze opdrachten vallen binnen de onderzoekslijn 'Gedrag en Gezondheid'. Enkele voorbeelden van thema's zijn 'Voorlichting over voeding en gebit op basisscholen' en 'Kinderopvoeding in de praktijk'.

Het auditteam geeft de opleiding in overweging om een grotere diepgang met betrekking tot Statistiek en Evidence Based Nutrition in het programma aan te bieden. Hiermee kan VD in blijven spelen op de toenemende wetenschappelijke diepgang in het werkveld en in de doorstroom van studenten naar de universiteit.

Internationale context

De opleiding voldoet, zo heeft het auditteam geconstateerd, aan de academiestandaard Internationalisering. Er is een achttal prestatie-indicatoren geformuleerd, waaraan het internationale karakter van het curriculum kan worden afgemeten. Twee voorbeelden daarvan zijn:

- 15 ec samenhangende programmaonderdelen in een internationale onderwijsomgeving; hieronder valt al het onderwijs waarin sprake is van een internationale dimensie (*bijvoorbeeld het integrale project Voeding over de Grens: PGO-opdrachten en casuïstiek voeding en voedingspracticum o.a. wereldvoedselvraagstuk, duurzaamheid en voeding, niet-westerse voeding, voeding in Europa, voeding van asielzoekers in jaar 2 en een integraal project Diëtist aan het werk: Casus over begeleiding cliënt die naar het buitenland met vakantie gaat en daar advies over wil, oriëntatie op niet-Nederlandse eetgewoontes in jaar 3*).
- 3 ec vreemde talen onderwijs (*bijvoorbeeld de bestudering, beschrijving en beoordeling van een Engelstalig wetenschappelijk artikel over een eenvoudige onderzoeksvraag, vertalen abstract in jaar 1 en Integraal Project met daarin 1 Engelstalige PGO-taak, die in het Engels wordt uitgewerkt en besproken in jaar 2*).

Samengevat stelt de standaard eisen op het gebied van Engelse taalbeheersing, crossculturele vaardigheden en de internationale beroepspraktijk. Daarnaast hebben studenten de mogelijkheid om een deel van hun studie in het buitenland te volgen, bijvoorbeeld in de specialisatie, maar ook als onderdeel van de minor Allied Health. Ook biedt de opleiding twee internationaal georiënteerde keuzemodules van 3 ec's aan, te weten 'Voeding in internationaal perspectief' en 'Grenzen verleggen, voorbereiding op een internationale stage'. Het auditteam beschouwt de academiestandaard Internationalisering als een goed instrument om een student af te kunnen leveren die internationaal en intercultureel competent is.

Instream

Studenten met een vwo-, havo- of mbo-diploma op niveau 4 ongeacht hun profiel of vakkenpakket zijn toelaatbaar tot de opleiding VD. Studenten die niet aan deze eis voldoen en 21 jaar of ouder zijn, kunnen gebruik maken van de 21+ toelatingsprocedure. De keuzes ten aanzien van de instroom blijken in de gesprekken tijdens de audit goed overdacht en verantwoord. Dit kan het auditteam onderbouwen door middel van onderstaande voorbeelden:

- De keuze voor een diverse instroom is gemotiveerd door de wens om iedereen een kans te geven diëtist of voedingskundige te worden.
- De mbo-instream wordt gefaciliteerd door in het eerste leerjaar bewust niet veel te vragen op het gebied van Engels. Maar duidelijk te zijn over de inhoudelijke kern van de opleiding en dat er hard gewerkt moet worden.
- De selectie/uitval van rond de 30% vindt de opleiding aanvaardbaar. De opleiding kan het percentage verbeteren door vroeger te selecteren, scherpere instroomseisen etc., maar daar kiezen ze niet voor.

Daarnaast is het auditteam van oordeel dat de opleiding voldoende acties onderneemt om de mogelijke differentiatie in instroomniveau op te vangen.

Zij voert met mbo'ers intakegesprekken, alle studenten nemen deel aan de toets basischemie/celbiologie en bij een onvoldoende volgen studenten de extra module en/of steunlessen, bijlessen chemie door ouderejaarsstudenten en de studieloopbaanbegeleiders monitoren de studievoortgang.

Studeerbaarheid

Het auditteam heeft geconstateerd, dat het programma studeerbaar is voor alle studenten. Het aantal contacturen is vermeerderd tot 15 uren met meer aandacht voor het geven van feedback en actieve lesparticipatie. In het tweede jaar hebben studenten 14,4 contacturen. Per september 2011 zal het aantal contacturen toenemen tot 16 in het cursusjaar 1 en 2. De studenten geven tijdens de audit aan dat zij gemiddeld 30 uur per week aan hun studie besteden. Naarmate de studie vordert wordt het programma zwaarder, zo geven studenten tijdens de audit aan. Het auditteam heeft geconstateerd dat studenten dit niet als vervelend ervaren. Bij digitale blokenquêtes geven studenten een hogere studie-inspanning aan, namelijk gemiddeld 33 uur in jaar 1 en 37 uur in jaar 2.

Tijdens de audit van 2005 kwam naar voren dat het percentage uitval van studenten na 1 jaar hoger lag dan het landelijk gemiddelde. Sindsdien is dat behoorlijk verbeterd. Ook zijn er maatregelen getroffen om het rendement te verbeteren, zoals intakegesprekken met mbo'ers, steunlessen chemie en celbiologie in het eerste cursusjaar en extra begeleiding van achterstand studenten in het tweede en derde jaar. Er heeft een verlaging van de uitval en een verhoging van het propedeuserendement van de mbo'ers plaatsgevonden. De uitval na 1 jaar is teruggelopen van 34% (cohort 2004-2005) naar 26% (cohort 2009-2010) en na 2 jaar van 39% naar 27%. Het propedeuserendement na 1 jaar ligt rond de 26% (cohort 2009-2010) en na 2 jaar rond de 62% (cohort 2008-2009). Het diplomarendement na 5 jaar varieert de laatste jaren tussen de 54% (cohort 2005-2006) en 57% (cohort 2004-2005), dit is vergelijkbaar met de andere VD-opleidingen.

Docenten

VD heeft als doelstelling het ontwikkelen en uitvoeren van inspirerend onderwijs. Docenten vervullen hierin een belangrijke taak. Het auditteam heeft tijdens de auditdag geconstateerd dat docenten naar mening van de studenten inspirerend zijn. De Nationale Studentenenquête (NSE) geeft daarnaast ook aan dat 79% van de studenten vindt dat docenten inhoudelijk deskundig zijn (17% neutraal, 4% ontevreden) en 69% vindt dat docenten kennis hebben van de beroepspraktijk (23% neutraal, 8% ontevreden).

De opleiding heeft haar team uitgebreid van 9.4 fte naar 15 fte om de noodzakelijke toename van het aantal studenten naar een totaal van 465 in het cursusjaar 2010-2011 op te vangen. De toename van nieuwe docenten maakte investering in scholing, met name op didactisch gebied noodzakelijk. Alle docenten volgen de cursus Pedagogisch Didactische Bekwaamheid, zodat zij over voldoende coachings- en begeleidingsvaardigheden beschikken.

De opleiding streeft naar een docentenbestand van 70% masters en 7% PhD's. Het auditteam heeft geconstateerd dat de opleiding goed op weg is om deze doelstelling te halen. Op dit moment heeft 67% een mastertitel en 7% een PhD. Het auditteam vindt het aantal docenten dat tevens werkzaam is in de beroepspraktijk een aandachtspunt voor de opleiding. In onderstaande tabel volgen de docentgegevens.

Docentgegevens	
Docenten in vaste dienst	15,0 fte
Docent-studentratio	1:27,8
Streefwaarde Docent-studentratio	1:28,8
% OP met masteropleiding	67%
Doel % OP met masteropleiding	70%
% OP PhD	7%
Doel % OP PhD	7%
Aantal docenten tevens werkzaam in beroepspraktijk	5%

Tabel 7 Docentgegevens

Docenten fungeren als rolmodel voor de studenten. Het auditteam vindt dit een sterk punt. Docenten laten studenten bijvoorbeeld zien dat basiskennis onontbeerlijk is, en ook eenmaal aangeleerde kennis en kunde niet zozeer een statisch geheel is; het is bovendien een voorwaarde om steeds verdergaande ontwikkelingen bij te kunnen houden; leven lang leren. VD besteedt daarom de komende jaren aandacht aan verdergaande inhoudelijke verdieping en aan het leren over de grenzen van de eigen opleiding c.q. het beroep te kijken.

Om sturing te kunnen geven aan ontwikkelings- en wervingsbeleid, wordt gebruik gemaakt van een zogenaamde competentie- of kennismatrix. Voor begeleiders van studenten tijdens de Majorstage en de Specialisatie zijn aanvullende criteria benoemd. Elke docent heeft een 'maatje' die hem kan vervangen bij ziekte e.d.

Voorzieningen

Het auditteam heeft tijdens de auditdag de voorzieningen gezien en heeft waargenomen dat de opleidingsspecifieke voorzieningen adequaat zijn voor een opleiding Voeding en Diëtetiek. In het studiejaar 2009-2010 bijvoorbeeld is gestart met de bouw van een moderne leskeuken in het WiebengaComplex. Deze ruimte is geschikt voor voedings- en dieetpractica met 12-16 studenten en voor (project)opdrachten/werkgroepen en werkcolleges. De ruimte zal ook beschikbaar worden gesteld aan derden om de relatie met het werkveld en de maatschappelijke betrokkenheid te bevorderen. Het auditteam heeft tijdens de audit een kijkje genomen in de leskeuken en was onder de indruk van deze voorziening.

In de Gezondheidswerkplaats kunnen studenten en docenten van verschillende opleidingen samenwerken met externe partners, waarbij uitwisseling van kennis plaats kan vinden vanuit een multiprofessionele setting. De werkplaats kan voor studenten en docenten als een leer- en onderwijsomgeving fungeren, waarin men van intern en extern terecht kan voor multidisciplinair en evidence based advies en behandeling, leeropdrachten en toegepaste onderzoeksvragen. Het auditteam is van oordeel dat VD de Gezondheidswerkplaats in dat kader beter kan benutten. Op dit moment voert een student alleen via het keuzeonderwijs opdrachten uit in de Gezondheidswerkplaats. Het auditteam ziet graag dat VD beter gebruik maakt van deze leeromgeving.

Weging en Oordeel

Het auditteam komt bij standaard 2 tot "Goed". De volgende overwegingen hebben tot dat oordeel geleid.

De stevige kenniscomponent, welke de opleiding benoemt in haar profilering, is zowel in het programma als in de gesprekken met studenten en het werkveld/alumni tijdens de audit voor het auditteam goed zichtbaar. Het auditteam vindt de vertaling van de beoogde eindkwalificaties ten aanzien van de stevige kenniscomponent naar het programma een positief punt.

Naar het oordeel van het auditteam weet de opleiding een sterk samenhangende en inspirerende leeromgeving te scheppen, door:

- Een goede opbouw van de zowel de kennis- als de vaardigheidslijnen.
- Een goede samenhang tussen componenten van een blok, doordat de projecten en de colleges en trainingen goed op elkaar aansluiten.
- Een goed programma-ontwerp en een samenwerkend team, erop gericht om samen de opleiding zo optimaal mogelijk uit te voeren.

Het auditteam herkent een rode draad in het curriculum en zij vertaalt dit als positief punt in haar oordeel.

De gemaakte keuzes ten aanzien van de instroom blijken in de gesprekken tijdens de audit goed overdacht en verantwoord. Bovendien beschouwt het auditteam het programma om de verschillen in instroomniveau op te vangen als voldoende. Beide punten neemt het auditteam als positief punt mee in haar oordeel.

Voorts heeft VD als doelstelling het ontwikkelen en uitvoeren van inspirerend onderwijs, waarbij docenten fungeren als rolmodel voor de studenten. Het auditteam heeft tijdens de audit waargenomen dat studenten dit zo ervaren. Het auditteam vindt dit daarom een sterk punt.

Het auditteam ziet graag dat VD de leeromgeving 'De Gezondheidswerkplaats' beter gaat benutten. Dit doet naar het oordeel van het auditteam echter niet af aan de samenhangende leeromgeving.

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het gerealiseerde niveau blijkt uit de tussentijdse en afsluitende toetsen, de afstudeerwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren. De toetsen en de beoordeling zijn valide, betrouwbaar en voor studenten inzichtelijk.

Bevindingen

Toetsen

Het auditteam heeft vastgesteld dat VD duidelijke uitgangspunten ten aanzien van toetsbeleid heeft geformuleerd (zie onderstaande tabel).

Toetsbeleid	
Toetsen zijn een geïntegreerd deel van het onderwijs en zijn congruent met de leeractiviteiten.	<p>De opleiding brengt congruentie tussen het onderwijsconcept en de toetsomgeving tot stand door de dynamiek van de leerlijnen en de aard van de toetsvormen op elkaar aan te sluiten.</p> <ul style="list-style-type: none">• Zo worden bijvoorbeeld de noodzakelijke kennis en inzicht om adequaat een diëtistisch consult te voeren in de <i>conceptuele leerlijn</i> geleerd en voorafgaand aan het toetsen van vaardigheden worden kennis en inzicht in een schriftelijk tentamen 'De basis gelegd' via stellingen bevraagd. In de conceptuele leerlijn wordt het toepassen van kennis en inzicht getoetst via een Koppelhoets, waarbij studenten over diverse cliëntcasussen vragen beantwoorden, zodat docenten inzicht en oordeelvorming kunnen beoordelen.• In de <i>integrale leerlijn</i> beoordelen docenten aan de hand van vooraf vastgestelde criteria het beroepsproduct, het productverslag en het procesverslag.• De vaardighedenleerlijn wordt getoetst in diverse praktische werkvormen bijvoorbeeld fysiologie-, voeding- en psychologiepractica.• De ontwikkeling van de <i>studieloopbaan</i> wordt besproken in een functionerings- en een beoordelingsgesprek. In de gesprekken vormt het portfolio een hulpmiddel om de competentieontwikkeling te bespreken. Het uitvoeren van de SLB-opdrachten en actieve participatie vormen onderdelen van de beoordeling SLB.
Toetsen geven de student inzicht in zijn ontwikkeling tot beginnend beroepsoefenaar.	<p>De propedeuse heeft een oriënterend en selecterend karakter. Aan studenten worden oefentoetsen beschikbaar gesteld. Voor het maken van een rapport bestaat een checklist. De student krijgt ook (tussentijdse) feedback op zijn of haar ingeleverde opdracht.</p>
De toetsing verloopt gedurende de opleiding van opleidings- naar studentgestuurd.	<p>Voor de eerste 3,5 jaar van de studie staat het programma en de te behalen eindkwalificaties vast. Daarna kan de student zich profileren.</p>

Tabel 8 Toetsbeleid

Bovendien wil de opleiding de relevante, betrouwbare en valide beoordeling van de eindkwalificaties op hbo-niveau consolideren. Zij doet dit doordat de Examencommissie in het toetsbeleid de procedures beschrijft. Alle vragen en opdrachten worden gecontroleerd op eenduidigheid, helderheid en validiteit door een vakbekwame collega-docent. Vervolgens worden ze aangeboden aan de Toetscommissie. Na controle worden vragen en opdrachten aangeboden aan de Toetscommissie.

Van de kennistoetsen wordt een toetsanalyse gemaakt en de cesuur vooraf bepaald. Het criterium relevantie is bij opdrachten ook van toepassing. Toetsvormen van de projecten, PGO, casuïstieklessen zijn gerelateerd aan beroepsproducten. De communicatieve vaardigheden worden getoetst in een gesimuleerde beroepssituatie.

Het auditteam neemt een adequate toetspraktijk waar, gesteund door goed uitgewerkte criteria voor de beoordeling van de verschillende onderdelen. De toepassing ervan door de docenten blijkt ook goed gekalibreerd te zijn. Zo geven docenten tijdens de audit aan dat zij bijvoorbeeld gezamenlijk een discussie hebben gevoerd over de te hanteren beoordelingscriteria van de afstudeerspecialisatie. Steekproefsgewijs wordt ook 1 op de 5 scripties aan twee onafhankelijke beoordelaars voorgelegd. Als laatste noemt het auditteam dat zij het toezicht op de toetskwaliteit door de Toetscommissie in orde vindt.

De stevige kenniscomponent, welke de opleiding benoemt in haar profilering (zie standaard 1), is voor het auditteam in de toetsing zichtbaar. Het instrument om dit te realiseren is de toets "De basis gelegd" in het eerste en tweede studiejaar. Studenten moeten steeds aantonen dat zij de in eerdere blokken opgedane kennis nog steeds bezitten en de kennis van het huidige blok ook paraat hebben. Per blok is de cesuur vooraf door een blokteam vastgelegd en zij communiceert hierover met studenten.

Tijdens de vorige audit plaatste het panel een kanttekening bij de weging van toetsvragen bij de beoordeling. Dit was voor studenten niet altijd inzichtelijk. Er bestond onduidelijkheid over de cesuur die werd toegepast bij de kennistoets 'De basis gelegd'. De opleiding heeft sindsdien de cesuur voor studenten in het eerste en het tweede studiejaar ten aanzien van de kennistoets 'De basis gelegd' vastgelegd. Studenten kunnen kennismaken van de cesuur via Blackboard.

Het auditteam heeft de opleiding de suggestie gedaan om een plagiaatscanner aan te schaffen. Na de audit heeft VD het auditteam laten weten dat zij de plagiaatscanner Safe Assign hebben ingezet.

Het gerealiseerde eindniveau

Ter afsluiting van de opleiding worden de beoogde eindkwalificaties als gerealiseerd beschouwd wanneer voldoende resultaat is behaald voor:

- **Stages**
De tussenevaluatie van de docentbegeleider in gesprek met de student en de praktijkbegeleider tijdens de majorstage heeft een formatief karakter. Aan het einde van de stage brengt de praktijkbegeleider ook advies uit over de realisatie van de algemene hbo-kwalificaties zoals de student heeft weergegeven in het stagewerkplan. De landelijk ontwikkelde beoordelingsformulieren worden naast de eigen handleiding door VD gebruikt. De student schrijft een stage-evaluatieverslag. Als laatste volgt een eindgesprek tussen de docentbegeleider en de stagiaire, waarbij de docentbegeleider uiteindelijk beoordeelt of de student voldoet aan de algemene hbo-kwalificaties en de kwalificaties uit het stagewerkplan. De competenties worden gerealiseerd op niveau 3.
- **Afstudeerspecialisatie**
In de afstudeerspecialisatie voeren twee studenten een toegepast onderzoek uit resulterend in een onderzoeksopzet en –rapport waarin het beroepsproduct en de verantwoording daarvan zijn opgenomen. De opzet en het rapport worden gezamenlijk beoordeeld, het proces en de presentatie daarentegen individueel. Het eindcijfer komt tot stand door het product en het verslag 6x, het proces 2,5x en de presentatie 1,5x mee te rekenen in het eindoordeel. Het eindcijfer komt mede tot stand op basis van het advies van de praktijkbegeleider. Informatie en de beoordelingscriteria zijn te vinden in de handleiding voor praktijkbegeleiders. De competenties worden gerealiseerd op niveau 3.

Experts in het werkveld zijn tevreden over de kennis van stagiairs en afgestudeerden, zij willen graag studenten van de opleiding VD. Bovendien komt in de evaluatie door praktijkbegeleiders van de majorstage en de afstudeerspecialisatie naar voren dat het merendeel van de begeleiders tevreden is over het kennis- en competentieniveau van de studenten tijdens de stageperiode. Het auditteam heeft dit ook, in het gesprek met het werkveld, tijdens de auditdag waargenomen.

Het auditteam heeft uit een lijst met scripties van de afgelopen twee jaar willekeurig 15 scripties met verschillende eindcijfers, van de verschillende uitstroomprofielen en die bij verschillende soorten organisaties zijn uitgevoerd bekeken om het niveau van de scripties te beoordelen. Het auditteam is van oordeel dat de scripties voldoen aan het hbo-bachelorniveau. De vraagstelling en de leerdoelen zijn relevant, de conclusies zijn onderbouwd en de onderwerpen van de scripties beschouwt het auditteam als interessant. De beoordelingen van scripties door het auditteam kwamen globaal overeen met wat de opleiding oordeelde. Aan de bovenkant zou het auditteam minder ruimhartig zijn geweest.

Literatuurverwijzingen kunnen naar het oordeel van het auditteam beter. Het was voor het auditteam naar aanleiding van de gesprekken met de studenten duidelijk, dat VD in de eerste twee jaar van de opleiding meer aandacht heeft besteed aan de onderzoekslijn dan bij de studenten die nu in het derde en vierde jaar zitten. In het eerste jaar starten studenten nu met kleine onderzoekjes, de verwerking van gegevens, zij beginnen met het zoeken van literatuur en zij beoordelen de gevonden stukken op de kwaliteit en de relevantie. Dit zijn naar het oordeel van het auditteam belangrijke elementen in de vereiste onderzoekende houding. Het auditteam verwacht dat, door deze versterking in het programma en de aanname van de senioronderzoeker die plaats neemt in de curriculumcommissie, de kwaliteit van de scripties verhoogd kan worden.

Het auditteam is van oordeel dat de individuele beoordeling van de in duo's gemaakte eindwerkstukken beter tot uitdrukking moet komen. Zij vond de verschillen in de beoordelingen van het proces, de presentatie en andere individueel beoordeelde aspecten niet goed zichtbaar. Het auditteam sluit zich aan bij het initiatief van de opleiding dat zij zelf de beoordelingssystematiek van individuele beoordelingen bij groepsopdrachten onder de loep neemt.

Als laatste ziet het auditteam mogelijkheden tot verbeteringen in de aansturing van de vormgeving, de opzet en de omvang van het eindverslag. De opleiding dient niet zomaar aan te nemen dat het schrijven van een richtlijn voldoende is. Zij dient ook toe te zien op de handhaving ervan.

Examencommissie

In het nieuwe toetsbeleid zijn de taken en de positie van de Examencommissie aangepast aan de WHW. De EC evalueert en formuleert jaarlijks het toetsbeleid, bewaakt en evalueert de toetscyclus, bewaakt het archiveringssysteem voor toetsen en bewaakt de kwaliteit van de toetsen. De bewaking van de toetskwaliteit is gedelegeerd aan de Toetscommissie. De Toetscommissie rapporteert aan de Examencommissie. Van elke bijeenkomst wordt een verslag gemaakt, waarin staat wat besproken is, welke toetsen geëvalueerd en besproken zijn en welke afspraken zijn gemaakt voor eventueel aanpassingen van toetsbeleid, doorlopen toetscyclus en toetsing. De Examencommissie ontvangt dit verslag en bespreekt minimaal twee keer per jaar de toetsing aan de hand van de verslagen van de Toetscommissie. In de verslagen van de Examencommissie-vergaderingen en het jaarverslag van de Examencommissie staat beschreven dat dit besproken is en worden de gemaakte afspraken weergegeven.

Weging en Oordeel

Het auditteam komt bij standaard 3 tot "Voldoende". De volgende overwegingen hebben tot dat oordeel geleid.

VD heeft duidelijke uitgangspunten voor het toetsbeleid geformuleerd. Zo beschouwt VD toetsen als een geïntegreerd deel van het onderwijs en zij zijn congruent met de leeractiviteiten. Naar het oordeel van het auditteam beschikt de opleiding over een adequaat systeem van toetsing, gesteund door goed uitgewerkte criteria. De toepassing ervan door de docenten blijkt ook goed gekalibreerd. Dit heeft het auditteam tijdens de auditdag waargenomen. Zij beschouwt de toets "De Basis Gelegd" bovendien als een sterk punt.

Het auditteam heeft steekproefsgewijs diverse scripties bekeken. De vraagstelling en de leerdoelen van de scripties zijn relevant, de conclusies zijn onderbouwd, de beoordelingen van de scripties zijn adequaat en de onderwerpen van de scripties beschouwt het auditteam als interessant. Wel ziet het audit team kleine verbeterpunten bij de scripties. Bijvoorbeeld bij de handhaving van richtlijnen met betrekking tot de vormgeving van scripties en bij de literatuurverwijzingen. Het auditteam zou ook minder ruimhartig zijn geweest aan de bovenzijde van het beoordelingen en de individuele beoordeling van de in duo's gemaakte eindwerkstukken kan naar het oordeel van het auditteam beter tot uitdrukking komen. Het auditteam is samen met werkveld van oordeel dat het gerealiseerde niveau van de opleiding op dit moment voldoet aan de basiskwaliteit. De laatste twee jaar heeft de opleiding ook aantoonbaar concrete stappen gezet in de verbetering van het toegepast onderzoek in het curriculum. Daarnaast heeft VD aangegeven de individuele beoordeling onder de loep te nemen. Zij heeft het auditteam daarmee overtuigd dat de beoordeling van de scripties verbeterd wordt. Het auditteam weegt de hierboven genoemde onderwerpen daarom positief mee in haar oordeel.

5. ALGEMENE CONCLUSIE

Voeding en Diëtetiek van Hanzehogeschool Groningen is een degelijke opleiding. Ze profileert zich ten opzichte van andere opleidingen, binnen en buiten het specifieke domein, met haar nadruk op een stevige kenniscomponent. Dit is naar het oordeel van het auditteam zowel in het programma, de toetsing en de feedback van studenten en werkveld/alumni zichtbaar.

De opleiding weet een sterk samenhangende en inspirerende leeromgeving te scheppen, door een goede opbouw van de kennis- en de vaardigheidslijnen, een goede samenhang tussen componenten van een blok, een goed programma-ontwerp en een samenwerkend team. Het auditteam herkent een rode draad in het curriculum en zij beschouwt dit als positief punt.

Bovendien neemt het auditteam een adequaat systeem van toetsing waar, waarbij de opleiding toetsen als een geïntegreerd deel van het onderwijs beschouwt. Het auditteam heeft dit tijdens de auditdag waargenomen. Ook heeft het auditteam steekproefsgewijs scripties ingezien. Zij is van oordeel dat de kwaliteit van deze scripties verbeterd kan worden op het gebied van de vormgeving en de literatuurverwijzingen. Daarnaast ziet zij verbetermogelijkheden in de individuele beoordeling van de student bij afstudeerspecialisaties. Het auditteam is samen met het werkveld van mening dat de studenten voldoen aan het niveau dat van een hbo-bachelor student verwacht mag worden.

Dit alles overwegende komt het auditteam tot 'Voldoende'. Dit betekent dat de opleiding Voeding en Diëtetiek over de volle breedte voldoet aan de basiskwaliteit. Zij vertoont over de volle breedte het vereiste niveau en op enkele onderwerpen steekt zij systematisch boven de basiskwaliteit uit.

6. AANBEVELINGEN

Standaard 1

- Tijdens het gesprek met het werkveld werd de versterking van de beroepsidentiteit van het beroep diëtist of voedingskundige als belangrijk ervaren. Diëtisten en voedingskundigen moeten in staat zijn zichzelf goed te profileren. Zij moeten zich staande weten te houden in de samenwerking met meerdere disciplines binnen het medisch en zorgdomein. Het auditteam raadt de opleiding aan na te denken over welke bijdrage zij kan leveren aan een sterkere beroepsidentiteit.
- Het verschil tussen de beide profielen komt alleen tot uitdrukking in de majorstage. Waar de diëtist een stage moet volgen binnen een paramedische setting, volgt de voedingskundige een stage in een niet-paramedische setting. Naar de mening van het auditteam kan de opleiding de twee uitstroomprofielen in de eindkwalificaties versterken. Dit kan de opleiding met name doen door het profiel van de voedingskundige meer eigen kleur te geven.
- Het auditteam beveelt de opleiding aan de doelstellingen van het internationaliseringsbeleid te verduidelijken.
- Het auditteam adviseert het (h)erkennen van trends in de wetenschap en maatschappij, het beoordelen van de robuustheid daarvan en het al verwerken ervan in onderdelen van het curriculum, in het besef op te leiden voor het werkveld van morgen, niet van dat van vandaag, gestructureerd aan te pakken. De opleiding kan hiervoor samenwerking zoeken met onderzoekers, binnen of buiten het lectoraat Transparante Zorgverlening.
- Het auditteam beveelt de opleiding aan om de Academiestandaard Multidisciplinariteit een sterkere plek te geven in de doelstellingen met stevige doorvertaling daarvan qua omvang en scope naar het curriculum. Binnen de Academie kan de opleiding de gezamenlijkheid met andere opleidingen versterken en vaker over de grenzen van de Academie kijken. Wellicht kan het unieke samenwerkingsverband dat de opleiding Mondzorgkunde met de wo-opleiding Tandheelkunde heeft als inspiratie dienen en kan de opleiding initiatieven nemen om in de zorgkolom ook projecten (te beginnen met pilots natuurlijk) over de grenzen van het hbo heen op te starten, gericht op het leren samenwerken binnen de kolom, vanuit kennis van en respect voor de verschillende invalshoeken.

Standaard 2

- In aansluiting op bovengenoemd verbeterpunt van het verstevigen van Multidisciplinariteit in de doelstellingen zou Multidisciplinariteit ook een vertaling kunnen krijgen in de leeromgeving 'de Gezondheidswerkplaats'. Studenten en docenten vanuit verschillende opleidingen kunnen samenwerken met externe partners om zo kennis uit te wisselen in een multiprofessionele setting.
- Het auditteam geeft de opleiding in overweging om een grotere diepgang met betrekking tot Statistiek en Evidence Based Nutrition in het programma aan te bieden. Hiermee kan VD in blijven spelen op de toenemende wetenschappelijke diepgang in het werkveld en in de doorstroom van studenten naar de universiteit.

Standaard 3

- Het auditteam doet de opleiding de aanbeveling om het duoproduct bij afstudeerspecialisaties als duo te beoordelen en de individuele beoordeling van het al dan niet behalen van het eindniveau op een andere manier vorm te geven.

BIJLAGE I Scoretabel

Scoretabel paneloordelen hbo-bacheloropleiding Voeding en Diëtetiek voltijd	
Standaard	Oordeel
Standaard 1: De beoogde eindkwalificaties	V
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	G
Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	V
Algemene conclusie	V

BIJLAGE II Opleidings specifieke eindkwalificaties

Het competentieprofiel van de Voeding en Diëtetiek van Hanzehogeschool Groningen bestaat uit 6 rollen en 17 competenties zoals hieronder staat weergegeven.

Rol	Beroepsproducten	
Behandelaar	1. Diëtistische diagnose	De voedingskundige / diëtist stelt een diëtistische diagnose vast, op basis van een analyse en interpretatie van gegevens die zij samen met de cliënt verzamelt om diens situatie en vraag in kaart te brengen.
	2. Behandelplan	De voedingskundige / diëtist bespreekt – indien nodig na collegiaal consult – op basis van de diëtistische diagnose met de cliënt de mogelijke evidence based behandelwijzen en consequenties van behandeling, stelt doelen die passen in het totale zorgaanbod en bereikt hierover overeenstemming met de cliënt
	3. Voedings- of dieetadvies	De voedingskundige / diëtist vertaalt een voedings- of dieetadvies in voedingsmiddelen volgens geldende normen, wetenschappelijke inzichten en door de beroepsgroep ontwikkelde richtlijnen en geeft hierover informatie die aansluit bij het kennisniveau en de cultuur van de cliënt.
	4. Begeleiding/coaching	De voedingskundige / diëtist begeleidt / coacht de cliënt bij de uitvoering van het voedings- of dieetadvies in diens woon- en leefsituatie en maakt daarbij gebruik van op de cliënt afgestemde communicatie- en motivatietechnieken om verandering in het gedrag of leefstijl teweeg te brengen.
	5. Rapportage/evaluatie	De voedingskundige / diëtist evalueert de behandeling met de cliënt, beoordeelt de effectiviteit van de behandeling en sluit de behandeling af met een rapportage aan de verwijzer.
	6. Zorgdossier	De voedingskundige / diëtist registreert op basis van vigerende wetten, beroepscode en geldende classificaties van de beroepsgroep de gegevens van cliënten in een zorgdossier en beheert dit ter verantwoording, ten behoeve van kwaliteitsverbetering en ten behoeve van onderzoek.
	7. Protocol/richtlijn	De voedingskundige / diëtist maakt in collegiaal verband een evidence based ontwerp voor het ontwikkelen of bijstellen van een protocol / richtlijn ten behoeve van de behandeling van een gezondheidsprobleem, teneinde een hogere kwaliteit van voedings- en dieetzorg te bereiken.
Adviseur	8. Voedingskundig advies	De voedingskundige / diëtist stelt met behulp van een welomschreven onderzoeksmethodiek en recente wetenschappelijke inzichten een voedingskundige analyse op en vertaalt deze in een voedingskundig advies aan de opdrachtgevende organisatie, dat bijdraagt aan het welzijn en de prestaties.
	9. Kwaliteitsplan/Voedings beleidsplan	De voedingskundige / diëtist stelt in het kader van het voedingsbeleid van een opdrachtgevende organisatie een kwaliteitsplan op.
Voorlichter	10. Voorlichtingsplan	De voedingskundige / diëtist ontwerpt en beargumenteert – met behulp van recente professionele en wetenschappelijke inzichten – een voorlichtingsplan, op eigen initiatief, dan wel van derden, om op het gebied van voeding de gezondheid, het welzijn of de prestaties van een specifieke doelgroep te bevorderen, voert dit plan uit (of coördineert de uitvoering ervan) en draagt zorg voor de evaluatie.

Manager voeding	11. Marketingplan	De voedingskundige / diëtist stelt voor een bepaalde product-markt-combinatie een marketingplan op, op basis van een interne en externe analyse, die is uitgevoerd met behulp van de SWOT-methodiek [= strengths, weaknesses, opportunities, threats; het product kan ook een dienst betreffen].
	12. Kwaliteitsplan	De voedingskundige / diëtist stelt in het kader van voedselveiligheid een kwaliteitsplan op, voor de eigen of andere organisatie, conform internationaal vastgestelde eisen en procedures (bijv. HACCP), met behulp van onderzoek naar de consumentenkwaliteit [HACCP = Hazard Analysis and Critical Control Point].
Ondernemer	13. Ondernemersplan	De voedingskundige / diëtist stelt als zelfstandig ondernemer een ondernemingsplan op, met daarin een financiële onderbouwing van de doelstellingen, op basis van onderzoek naar voedings-, consumenten- en gezondheidstrends in de externe omgeving.
	14. Afdelingsplan/Activiteitsplan	De voedingskundige / diëtist implementeert en coördineert keuzes uit het strategisch plan, door de interne processen van de afdeling zo te sturen dat de doelstellingen worden gerealiseerd.
Onderzoeker	15. Onderzoeksopzet	De voedingskundige / diëtist adviseert over de opzet en de uitvoering van voeding-gerelateerd onderzoek en de daarbij te hanteren protocollen.
	16. Onderzoeksrapport (initieert)	De voedingskundige / diëtist initieert onderzoek, op basis van cliëntendossiers, op het gebied van voeding in relatie tot leefstijl en gezondheid, om aldus een bijdrage te leveren aan de optimalisering van de beroepsuitoefening.
	17. Onderzoeksrapport (participeert)	De voedingskundige / diëtist participeert in voeding-gerelateerd onderzoek onder consumenten en draagt mede zorg voor verzameling en verwerking van gegevens en vastlegging van bevindingen, conclusies en aanbevelingen in een onderzoeksrapport.

BIJLAGE III Schematisch overzicht opleidingsprogramma 2010-2011

studiejaar 1	Blok 1.1 Naam: Voeding en leefstijl	Code	EC	T	Blok 1.2 Naam: Zoek het maar uit	Code	EC	T	Blok 1.3 Naam: Voeding is ons een zorg	Code	EC	T	Blok 1.4 Naam: Van wieg tot graf	Code	EC	T	
studiejaar 1	Competenties: 8, 10 Studieloopbaanbegeel. 1 De basis gelegd 1 Integraal project Voeding en leefstijl Voedingskundige vaardigheden 1 Module basischemie/celbiologie	VDVP6STB1 VDVP0DBG1 VDVPOPVL VDVPOVV1 VDVP6BCC1	1 4 4 2 4	O S O O S	Competenties: 15, 16 Studieloopbaanbegeel. 2 De basis gelegd 2 Integraal project Evidence based practice Voedingsk. vaardigheden 2 Gespreksvoering	VDVP6STB2 VDVP0DBG2 VDVP0EBP VDVP0VV2 VDVP6GPV	1 4 6 2 2	O S O O M	Competenties: 1-5 Studieloopbaanbegeel. 3 De basis gelegd 3 Diëtistische/voedingskundige vaardigheden 1 Integraal project Voeding is ons een zorg	VDVP6STB3 VDVP0DBG3 VDVP6DVV1 VDVP6VIZ	1 4 4 6	O S O O	Competenties: 8, 10 Studieloopbaanbegeel. 4 De basis gelegd 4 Diëtistische/voedingskundige vaardigheden 2 Integraal project Van wieg tot graf	VDVP6STB4 VDVP0DBG4 VDVP6DVV2 VDVP6WTG	1 4 2 8	O S O O	
	Totaal		15		Totaal		15		Totaal		15		Totaal		15		
	studiejaar 2	Blok: 2.1 Naam: Je binnenste buiten	Code	EC	T	Blok: 2.2 Naam: Natuurlijk veilig	Code	EC	T	Blok: 2.3 Naam: Voeding over de grens	Code	EC	T	Blok: 2.4 Naam: De wegwijzer	Code	EC	T
		Competenties: 1-6 Studieloopbaanbegeleiding 1 De basis gelegd 1 Diëtistische/voedingskundige vaardigheden 3 Integraal project: Je binnenste buiten	VDVH5SLB1 VDVH0DBG1 VDVH7DVV3 VDVH7PRJ1	1 4 3 7	O S O O	Competenties: 4, 9, 12 Studieloopbaanbegeleiding 2 De basis gelegd 2 Integraalproject: Natuurlijk veilig Diëtistische/voedingskundige vaardigheden 4 Keuzemodule	VDVH5SLB2 VDVH0DBG2 VDVH7PRJ4 VDVH7DVV4 Zie DOP	1 4 5 2 3	O S O O O	Competenties: 1-6 Studieloopbaanbegeel. 3 De basis gelegd 3 Integraal project: Voeding over de grens Integraal project: Obesitas en Eetstoornissen Keuzemodule	VDVH5SLB3 VDVH0DBG3 VDVH7PRJ2 VDVH7PRJ3 Zie DOP	1 4 4 3 3	O S O O O	Competenties: 4, 7 Studieloopbaanbegeel. 4 De basis gelegd 4 Integraal project: De Wegwijzer Diëtistische/voedingskundige vaardigheden 5 Keuzemodule	VDVH5SLB4 VDVH0DGB4 VDVH7PRJ5 VDVH7DVV5 Zie DOP	1 4 5 2 3	O S O O O
		Totaal		15		Totaal		15		Totaal		15		Totaal		15	
studiejaar 3		Blok: 3.1 Naam: Diëtist aan het werk	Code	EC	T	Blok: 3.2 Naam: Er is meer dan dieetbehandeling alleen	Code	EC	T	Blok 3.3 en blok 3.4				Code	EC	T	

	Competenties: 1-7			Competenties: 9, 11-14				Competenties afhankelijk van keuze Keuze uit: Specialisatie/ Minor/ Majorstage	Zie DOP	29	O	
	Studieloopbaanbegeleiding 5	VDVH6SLB5	1	O	Studieloopbaanbegeleiding 6	VDVH6SLB6	1					O
	Diëtistische/voedingskundige vaardigheden 6		3	O	Diëtistische/voedingskundige vaardigheden 7		VDVH6DVV 7					2
	Integraal project: Diëtist aan het werk	VDVH9PRJ6	4	O	Integraal project: organisatie van de gezondheidszorg	VDVH6OGG	6					O
Endocrinologie en nieraandoeningen	VDVH9DAW	4	S	Werken in de gezondheidszorg	VDVH6WGZ	3	S					
Keuzemodule	Zie DOP	3	O	Keuzemodule	Zie DOP	3	O	Studieloopbaanbegeleiding 7	VDVH6SLB7	1	O	
Totaal		15		Totaal	15			Totaal		30		
studiejaar 4	Blok 4.1 en 4.2			Code	EC	T	Blok 4.3 en 4.4			Code	EC	T
	Competenties afhankelijk van keuze						Competenties afhankelijk van keuze					
	Keuze uit: Specialisatie/ Minor/ Majorstage			Zie DOP	29	O	Keuze uit: Specialisatie/ Minor/ Majorstage			Zie DOP	29	O
	Studieloopbaanbegeleiding 8			VDVH6SLB8	1	O	Studieloopbaanbegeleiding 9			VDVH6SLB9	1	O
Totaal				30			Totaal				30	

BIJLAGE IV Locatiebezoek

Auditprogramma Beperkte Opleidingsbeoordeling t.b.v. hbo-bacheloropleiding Voeding en Diëtetiek – Hanzehogeschool Groningen

Tijd	Gesprekspartners		Onderwerpen
08.15 – 08.30	Ontvangst Auditteam		
08.30 – 09.30	<u>Auditteam-Hobepanel</u>		Voorbespreking
09.30 – 10.15	<u>Opleidingsmanagement</u> mw. drs.T. Jansen-Santema mw. ir.I Miedema mw. ir.C.E. Malingré mw. J.J. van der Kruk	teamleider opl. VD EBP/coörd. afstudeerspec. coörd.2+3/Microb/Ex-cie/stage coörd. propedeuse/Voed/spec.	Kennismaking <u>Gespreksonderwerpen:</u> eigenheid opleiding – ambities - hbo-niveau - relatie beroepenveld – samenhangende onderwijssleeromgeving - opzet/inhoud programma – keuze werkvormen – actuele ontwikkelingen, aansluiting instroom – internationalisering – onderzoeksdimensie – toetsen en beoordelen
10.15 – 10.30	Intern overleg auditteam		
10.30 – 11.15	<u>Studenten</u> mw. L. van Aart dhr. L. Dagele mw. G.R.V.E. Dorenbos mw. L. Kiss mw. H. Hogeboom mw. Y. Hoekstra mw. A. Zwerver mw. A.N. Kampstra	VD-1/ mbo VD-1/Havo VD-2/ mbo VD-2/ Havo- VWO/Honoursprog. VD-3/ mbo/hbo/ Opl-cie VD-3/ Havo/ Stud. assistent VD-4/Havo VD-4/Havo/mbo	<u>Gespreksonderwerpen:</u> Kwaliteit en relevantie programma – aansluiting – studielast - toetsen en beoordelen - Kwaliteit docenten- opleidings-specifieke voorzieningen – eigen producten
11.15- 11.30	Intern overleg auditteam		
11.30 - 12.15	<u>Docenten</u> mw. J.J. van der Kruk mw. ir. I. Miedema mw. ir. H.J.Brummelman mw. drs. M.Lejeune mw. drs. D.M van der Wal mw. M. Verwey dhr. drs. M.E. Havinga	coörd. propedeuse/Voed/spec. EBP/coörd/ afstudeerspec. stagecoörd/spec. Comm./SLB- cor/Opl.cie/spec. Psychol/ spec. Voeding/Skills/stage/spec. Comm., Ex.cie/stage/spec.	<u>Gespreksonderwerpen:</u> Ambities - onderwijs-programma - begeleiding stage en afstuderen - professio- nalisering/deskundig- heidsbevordering – studiebegeleiding - internationale oriëntatie
12.15 - 12.45	Lunch auditteam		
12.45 - 13.15	Open spreek(½)uur		Inloop voor docenten en studenten.

Tijd	Gesprekspartners		Onderwerpen
13.15- 13.45	<u>Management</u> dhr. dr. J.H. de Ruiter mw. G. Steendam mw. drs. T. Jansen-Santema	lid College van Bestuur dean AGS teamleider opl. VD	<u>Gespreksonderwerpen</u> voorzieningen, huisvesting, financiën, landelijke inzet, rendements- en kwaliteitsbeleid
13.45 – 14.15	Rondleiding opleidings specifieke voorzieningen		rondleiding + verificatie documenten
14.15 – 14.45	<u>Examencommissie</u> mw. drs. J.W. Gerritsen mw. ir. C.E. Malingré dhr. drs. M.E. Havinga	Ex-cie/ Toetscie/spec. coör2+3, Microb/Ex-cie/ stage Comm., Ex-cie/stage/spec.	<u>Gespreksonderwerpen:</u> Bevoegdheden en taken Examencommissie en Toetscommissie - rol in de interne kwaliteitsborging toetsen – resultaten
14.45 – 15.00	Intern overleg auditteam		
15.00– 15.45	<u>Werkveld/Alumni</u> mw. S. Kramp mw. A.W.J.Rijkers mw. E.M. Eringa MPA mw. I. Bulthuis MPA mw. E. Meijer MPA	Dietheek-Gron./alumnus Diëtistenprakt.- Gron/Adviesraad Phys. Assist. UMCG/alumnus Ph. As. Ziek.Drachten/alumnus Ph. As. Ziek. Emmen/alumnus	<u>Gespreksonderwerpen:</u> contacten met opleiding over onder andere: kwaliteit en relevantie van de opleiding - actuele ontwikkelingen en doorvertaling naar programma – eindkwalificaties - projectopdrachten - andere wensen vanuit het werkveld - stage en begeleiding –onderzoekscomponent
15.45 – 16.00	Intern overleg auditteam		
16.00- 16.30	Pending issues Mogelijke extra gesprekken of verificatie documenten		
16.30 – 17.00	Intern overleg auditteam		
17.00– 17.30	Alle gesprekspartners		Terugkoppeling door auditteam

Werkwijze m.b.t. keuze gesprekspartners

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditteam met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Een open spreekuur maakte deel uit van het programma. Het auditteam heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding het open spreekuur tijdig en op correcte wijze onder de aandacht heeft gebracht van studenten en medewerkers.

BIJLAGE V Lijst geraadpleegde documenten

Lijst geraadpleegde documenten, conform richtlijn van de NVAO

- Kritische reflectie opleiding
- Organigram instelling / Organigram opleiding.
- Domeinspecifiek referentiekader en de eindkwalificaties / Schematisch programmaoverzicht.
- Inhoudsbeschrijving (op hoofdlijnen) van de programmaonderdelen, met vermelding van
 - eindkwalificaties, leerdoelen, werkvormen, wijze van toetsen, literatuur (verplicht / aanbevolen), betrokken docent(en) en studiepunten.
- Onderwijs- en examenregeling – OER.
- Overzicht van het ingezette personeel
 - naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid
 - differentiatie in graad uitgedrukt in % van het totaal.
- Overzichtslijst van afstudeerwerkstukken van de laatste twee jaar (of van portfolio's / werkstukken waaruit het door de student bereikte eindniveau kan worden afgeleid).
- Overzicht van de contacten met het werkveld.
- Rapport van de Instellingstoets Kwaliteitszorg. (Is nog niet van toepassing.)
- Samenvatting en analyse recente evaluatieresultaten en relevante managementinformatie.
- Verslagen overleg in relevante commissies / organen.
- Documentatie over student- en docenttevredenheid.
- Toetsopgaven + beoordelingscriteria en normering (antwoordmodellen) en een representatieve selectie van gemaakte toetsen (presentaties, stageverslagen, assessments, portfolio's e.d.) en beoordelingen.
- Handboeken en overig studiemateriaal.
- Door het panel te bepalen representatieve selectie van (15) afstudeerwerkstukken van de afgelopen twee jaar met beoordelingscriteria en normering. Overzicht van de titels van de 15 afstudeerwerkstukken:

Nr.	Titel	Cijfer
1	Als medicijnen niet meer werken...Het ketogeen dieet bij kinderen met refractaire epilepsie; de ontwikkeling van een evidence based flowchart	8.6
2	No guts, no glory	5,9
3	Weerstand voor weerstand. Betrouwbaarheid van het gebruik van de bio-electrische impedantie analyse in de diëtistenpraktijk bij de behandeling van patiënten met overgewicht in combinatie met hart- en vaatziekten en diabetes.	6.9
4	KANKER OP JE BORD. Onderzoek naar de effecten van de voedingsintake en de methode van voeden op de voedingstoestand en kwaliteit van leven bij kinderen met kanker.	9.5
5	Campaign nutrition Nutrition at Baby Sarah's Home 'Improve variation in nutrition to increase intake of micronutrients'	8
6	Caparis op de goede weg.... De gezonde kantine	6
7	Excellente Voeding en Diëtetiekstudenten, Wat krijgen ze en wat willen ze.	8.5
8	Nutritional intake, -education and -knowledge from the fieldteam and microfarmers in Philippi and surrounding areas	7.4
9	Calciumsuppletie in verpleeghuizen. Is het voor de verpleeghuisbewoners van Zorggroep Meander noodzakelijk om naast vitamine D ook calcium te suppleren?	5.5
10	Groei en diëetkenmerken bij kinderen met een erfelijke metabole ziekte	6.2
11	Diet in prevention and treatment of the metabolic syndrome	7.4
12	Voeding & Leefstijl – Surinaamse jongeren van 12 tot en met 18 jaar in Commewijne	7.7

13	Een analyse, interpretatie en conclusie van voedingsdagboeken, afgenomen binnen het onderzoeksconsortium 'Leefstijlbevordering bij mensen met een verstandelijke beperking'	8.2
14	Een kijkje in de keuken. Receptuur en voedingswaarde van Surinaamse gerechten.	8
15	'Bioactive peptides in milk'	7.3

BIJLAGE VI Overzicht auditteam en onafhankelijkheidsverklaringen

Samenstelling en expertise van het auditteam laten zich als volgt weergeven:

Panelleden	Expertise - audit - kwaliteitszorg	Expertise - onderwijs	Expertise - werkveld	Expertise - vakinhoud	Expertise - internationaal	Expertise - student -zaken
F.M. Brouwer voorzitter	X	X				
M.E. van Veen-Lievaart werkveld- / vakdeskundige		X	X	X		
Prof. Dr. F. Brouns werkveld- / vakdeskundige		X	X	X	X	
S.P. Mitrovic studentlid						X
I.M. Gies Broesterhuizen secretaris	X					

Op 20 april 2011 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het panel van de hbo-bacheloropleiding Voeding en Diëtetiek van Hanzehogeschool Groningen. De voordracht is door de NVAO geregistreerd onder het nummer 'hbo-ba Voeding en Diëtetiek (#5028)- Hanzehogeschool Groningen''.

Korte functiebeschrijvingen panelleden

1	Mevrouw F.M. Brouwer, is senior adviseur bij de Hobéon Groep BV, heeft specifieke deskundigheid op het gebied van competentiegericht leren en kwaliteitszorg en ervaring als lead-auditor in het hoger (beroeps)onderwijs.
2	De heer prof. dr. F. Brouns, docent aan de faculteit Health Medicine en programma-manager 'Health Food Innovation Management' Universiteit Maastricht; ruim 25 jaar ervaring als manager in het werkveld van lifesciences and health nutrition in binnen en buitenland.
3	Mevrouw M.E. van Veen-Lievaart, diëtist bij het Leids Universitair Medisch Centrum, blok coördinator en docent keuzeblok Voeding bij gezondheid en ziekte voor 2e en 3e jaars geneeskunde studenten bij de Universiteit Leiden en lid van commissie van toezicht eindgesprekken Haagse Hogeschool.
4	Mevrouw S. Mitrovic is vierdejaars student Voeding en Diëtetiek aan de Hogeschool van Amsterdam.

Secretaris/Coördinator

mevrouw I.M. Gies Broesterhuizen	Gecertificeerd d.d November 2011
----------------------------------	----------------------------------

Formulier onafhankelijkheid en geheimhouding voorafgaand aan het beoordelingsproces

Opleidingsbeoordeling

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)
F.M. Brouwer

is als deskundige / ~~secretaris~~ gevraagd voor beoordeling van de opleiding:
Voeding & Dietetiek

aangevraagd door de instelling:
Hanzehogeschool Groningen

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben;
- Voor clusterbeoordelingen: verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben;
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats: Den Haag

Datum: 14 maart 2010

Handtekening:

**Formulier onafhankelijkheid en geheimhouding voorafgaand aan het
beoordelingsproces**

Opleidingsbeoordeling

**Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het
beoordelingsproces**

Ondergetekende (naam en privé adres)

Prof Dr Fred Brouns

Sibberkerkstraat 38

6301 AW Sibbe

is als deskundige / secretaris gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Voeding & Diëtetiek (auditor)

aangevraagd door de instelling:

Hanzehogeschool Groningen

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben;
- Voor clusterbeoordelingen: verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben;
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats: Sibbe

Datum: 10 Maart 2011

Handtekening:

Fred Brouns

Formulier onafhankelijkheid en geheimhouding voorafgaand aan het beoordelingsproces

Opleidingsbeoordeling

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

I.M. Broesterhuizen

is als ~~deskundige~~ / secretaris gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Voeding & Diëtetiek

aangevraagd door de instelling:

Hanzehogeschool Groningen

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben;
- Voor clusterbeoordelingen: verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben;
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats: Den Haag

Datum: 14 maart 2010

Handtekening:

Formulier onafhankelijkheid en geheimhouding voorafgaand aan het beoordelingsproces

Opleidingsbeoordeling

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

S.P. Mitrovic

Rijnstraat 14

3958 BE Amerongen

is als ~~deskundige / secretaris~~ student gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Voeding & Diëtetiek

aangevraagd door de instelling:

Hanzehogeschool Groningen

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats: Amerongen

Datum: 20 maart 2011

Handtekening:

Onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring voorafgaand aan het beoordelingsproces

Ondergetekende (naam en privé adres)

M.E. van Veen-Lievaart
Karmolen 4 2391 JN HAZERSWOUDE DORP

is als deskundige gevraagd voor beoordeling van de opleiding:

Voeding & Diëtetiek

aangevraagd door de instelling:
Hanzehogeschool Groningen

- Verklaart hierbij geen (familie)relaties of banden met de bovengenoemde instelling te onderhouden, als privépersoon, onderzoeker / docent, beroepsbeoefenaar of als adviseur, die een volstrekt onafhankelijke oordeelsvorming over de kwaliteit van de opleiding ten positieve of ten negatieve zouden kunnen beïnvloeden;
- Verklaart hierbij zodanige relaties of banden met de instelling de afgelopen vijf jaar niet gehad te hebben
- Verklaart strikte geheimhouding te betrachten van al hetgeen in verband met de beoordeling aan hem/haar bekend is geworden en wordt, voor zover de opleiding, de instelling of de NVAO hier redelijkerwijs aanspraak op kunnen maken.
- Verklaart hierbij op de hoogte te zijn van de NVAO gedragscode.

Plaats: Hazerswoude Dorp

Datum: 13 maart 2011

Handtekening:

